

309348

పత్రికా దినము ప్రకటించబడును

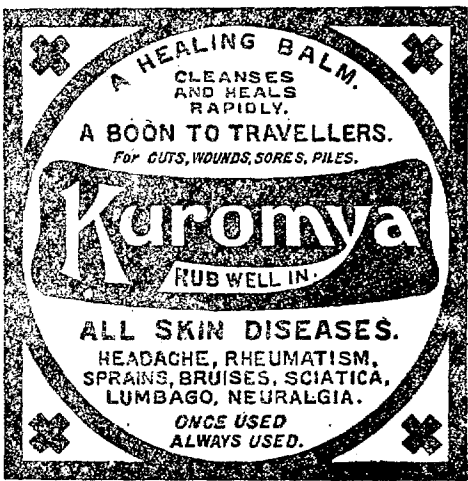
VOL. 5. సంపుటము. ౫

జెన్మ పట్టణము 1918 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 16 వ తేది మంగళవారము
కాశీయ క్రి నా మ సం వ త్సర వైత్రమా న శుద్ధ షష్ఠి ౬.

No. 13 సంచిక ౧౩

కురోమియా

నవనీతము (1044)

Price - ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA. Messrs. SPENCER & Co. LD., MOUNT ROAD, MADRAS.

పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖ, తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, బిలుబు మన్నగువాటికి సిద్ధపథము. పలువురు పయోగించి, పెక్కు సంతానపత్రములనందించుచున్నారు. ఒకమారు ఉపయోగించిన దాని అమృతోపయోగము మీకే తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

స్వేచ్ఛరు కంపెనీ, మాంబురోడు, మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ కంపెనీ వారు డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అక్షరప్రభుత్వ రక్షణమున జనించు శాస్త్రములకు కీర్తిమణులంటి మందు. మధువులను, మచ్చలను, గండములను పుండ్లను, ప్రాంతాల్లో అన్ని విధములను గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కక్షకు ప్రకాశింపు (588)

కానీ, విశేషముగా నుజు మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధువులను అన్ని విధములైన వాడమలను పోగొట్టును. కీరమునంకలి పొడవగుచుండును, మలబద్ధమును కాల్చునంబంధమును శాస్త్రమును పోగొట్టి కక్షమును కుద్రవరును. కీరారోగమును గలగుచుండును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 కౌన్సులు బుట్టిలో అమృతమును.

ప్రాప్తియు— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి. Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికచాపాలిని ప్రశంస

ఇది కన్నెలకంటే అపూర్వము విరచితము. కల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంశ సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది ప్రేమకు కట్టమంటి కామలింగార్థి కానికీ ప్రాప్తియును. కల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంశ సర్వకళాశాలయము, 7 తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర విహంగ పురాణము

(ప్రత్యేకా వ్యయము)

కావ్యములలో విరచితములగు పదమెనిది పురాణము లుగా వినియోగింపబడినవి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినదో మలభోగము లేనిదో? అచారవ్యవహారము లెట్లుమా? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో ముందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. కొన్నివారి గ్రంథములై మంచి ముద్రితములగుచున్నవి. ఇవి ముగిలు ములభము. 900 పుటలు ఆత్మకై ప్రతిపాత్ర మున్నది. కల 5-0-0. కన్నులు వేరే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి— ములభము, మృదుమధురము, భాషగర్భితము. 2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాళింగ ప్రేమ భువన 1-0-0. పోస్టాఫీసులు వేరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ తెలుగు పండితుడు, మృణాళినీపర్ పైస్కూలు. కడప

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-8 కల 0-8-0.

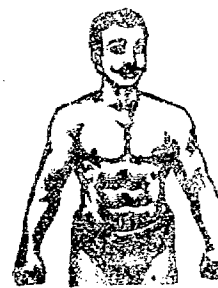
తలనొప్పిల మాన్పును. శార్కవు నొప్పుల కొని దోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. నొవ్వానగలిగి యందును. ప్రతియింటా నుండదగినది.

వనశూరికలచే హిందూ దేశమును రయోరుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనం డిపో. } 108, ఫ్రెంకోబ్ల, బొంబాయి. } 6, తంబులెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయఃకాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే మధు వనమూలిక పోతగాను చేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే సర్వ విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున నుభయంబంధమైన నెక రోగములచే యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది దేశతావరప్రసాదము. దీనిని సేవించిన కక్షముకు ప్రమే, పుష్టి నిచ్చి సర్వములకు పటుత్వమును కలుగ చేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (588) 48 దినములు సేవించు లేహ్యము, గ్రాహకముగల సెట్టు 2-8-0 24 దినములు సేవించగల సెట్టు 1-8-0 1 సెట్టును పోస్టేజి 0-4-0. 2 సెట్టు కొనవారలకు పోస్టేజి ౬. విరువాత:— లేహ్యము డిపో, ౬. కంకడకమేష్ట్ర వీధి, సామకాదుపేట, మదరాసు.

ఇనాము ! ఇనాము !! అందమైన మధుర బుట్టలచీరలు చీర 1-8 కల 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర వెడల్పు కలవి. రంగుకు ఉత్తరవాదము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల బుట్టలు వేయింపబడినవి పలుకములు కలవు. ఇక్కల నాగరికమునకు తగు నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-8 కొనవారలకు ఎలక్ట్రిక్ బుగారు ఉంగరము 1-8 ఇనాముగా యివ్వబడును.

నర్సాపురం సరికచీర 1-8 16 X 2 1/2 రు 4-8-0 బందగు దవనకొడిచీర 1-8 రు 8-0-0 రాలానుడి మామిడిచీర 1-8 రు 2-8-0 కాంచీపురము ఆరకుచీర 1-8 రు 5-0-0 కనుకలచీర 1-8 రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అందు కో, 2, రామానందాపుర్ వీధి, సాకారుపేట సాన్లు, మదరాసు.

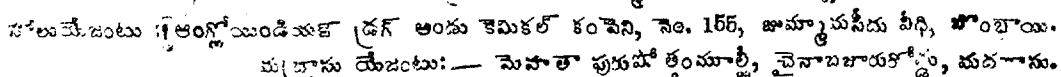
సావరన్ అందు కంపెనీ తా మర తైలము. ఈ తైలమును 2 గొజులు తామర, ఏనుగుజ్జి, దురద, తీట ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు వైర రాచిన యెడల చూయమై పోవును. గుణములేదనిన డబ్బు వాఫసు చేయబడును. బుడ్డి 1-8 క్రయం అ. 12. కి బుడ్డు పోస్టాఫీసులు కన్నెరా లేవు. సావరన్ అందు కంపెనీ, (1189) కచ్చాశేఖర్ అగ్రహారం, మదరాసు.

విశాఖ చంద్రికా బుక్స్ డిపో, మాంబురోడు, మదరాసు. ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు వ్యాపారమున కలకు దొరకును. కావ్యలాలన ఉచితము. డాక్టరు. ఆచార్య-లక్ష్మీపతి, పి. ఏ. ఎం. రి. కె. ఎం. (946-897) మేజరు.

6, ప్రంబుకెట్టివీధి, జి.టి. మదరాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

ఇప్పుడు తిలకు గారు, సీమకుంబోయిన వెంటనే, బ్రిటిష్ దొరతనమువారు, తత్వజ్ఞస్వరాజ్య స్వాశక్త్యైక్యమును, తిలకు గారి జేబులో వేసిపంపజాలరు. అట్లుగు సరికి సవాలుత్తు గ్రంథము జరగవలయును. కోనుకోనుచున్నట్లు, తత్వజ్ఞస్వరాజ్య స్వాశక్త్యైక్యము పెరచిచెట్టు కాలుకాదు. మన తిలకు గారు, వారి యనుచరులు, ఇప్పుడు సీమకుంబోనంత మాత్రముచే, హోంరూలుద్యమమున కెట్టి ప్రమాదము సంభవించు గాని, పాపము తిలకు గారి కేనుసంగతి యెట్లా యని నిచారమగు చున్నది. కేను మిత్రము సోవును. తిలకు గారు, హోంరూలు ద్యమమునుగూడ, నెత్తింబెట్టుకొని పోవుటవలన నిట్టిసంగటము సంభవించినదని భావించు చున్నారము. తిలకు రాయబారము నాపివేయుట, వాద సౌలభ్యార్థము, అధర్మమేయని యొప్పు కొనినను, ఈతత్వజ్ఞమున, హోంరూలర్లు నోరుబవిప్పియు, బ్రతికలలో వ్రాసియు, నల్లరులం జేయుటమాత్ర మధర్మమై యుండునని, నిర్వివాదముగఁ జాటగలము. శ్రేతువులు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యము నమాంతముగ ముంగివేయ నుద్యమించియు న్నారు; బ్రిటిష్ దొరతనమువారు, వారి మిత్రులు, వారి యత్నిములను సాగనీయకుండుటకయి, సకలకష్టములుపడుచు, సమస్తసన్నాహములు మిక్కిలి మెలకువతో జేయుచున్నారు. ఈసందడిలో మన హోంరూలర్లు ఎదచుచేయుఁజూపుట చాల తప్పగును; నేడే కొట్టుకొనుసోవునది యేదియులేదు; నేడే యెగిరియెడిలోఁబడునది యేదియులేదు. వేగిరపాటు విషమించును, శాంతము దూషణమయి నుఖమిచ్చును. హోంరూలరు సోదరులార! బ్రాహ్మణేతర మహాజన సోదరులార! రాజకీయాంధోశక్తములం గట్టిపెట్టుడు! దృఢకాయులందఱు సేనల లోచేరి శ్రేతునిర్మూలనమునకుఁ గడంగుడు! బ్రహ్మకాయులందఱు నోరుబవిప్పి, యుద్ధనిధులకు, యుద్ధబుణములకు, ద్రవ్యము ప్రోవునేయుండు! స్వరాజ్యము సురక్షితముగనున్న తరువాతగదా తత్వాశక్త్యైక్యసంపాదనమునకు మనము ప్రయత్నించుట? కాబట్టి ముందు నాగ్రాజ్య సంరక్షణార్థమయి, మాన ప్రాణధనములను బలి పెట్టి బయలుదేరుడు! లేకున్న జేకోద్రోహ దోషము సంభవించును! రాజద్రోహ పాదత్వము చుట్టుకొనును! యీ మనవివినుడు! సామ్రాజ్యరక్షణమున ప్రయత్నింతురగుడు! — ఆంధ్ర ప్రభా శికి.

మద్రాసు యేజంటు: — మెహతా ఫురుషోత్తంమూర్తి, చైనాబాబాయర్, మద్రాసు.

P. V. Johnson, Esq.
Official Receiver

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 16-వ తేది
మంగళవారము.

ఐరెండు సమస్య

ఐరెండు దేశ సమస్యను గూర్చి విచారించుట కేర్పడిన సంఘమువారు తమ నివేదికము నిపుడు ప్రచురించిరి. అందలి వివరము లన్నియు చదువరులకు క్లిష్టముగ గాన్పించవచ్చును. సాధ్యమగు నంతవరకు వీటిని తేటతెల్లముగ చెల్లవ బూని తిమి. నివేదికపు వివరముల గూర్చి చర్చించుటకు బూర్వము, విచారణసంఘ మేర్పరుచుట కవసర మేమి గలిగెనో పాఠకులొకరికి తెలిసికొనుట యవసరము. ఐరిష్ సమస్యను పరిష్కరింపవలె నని, ఆంగ్లదేశ ప్రముఖుల నేక వత్సరముల నుండియు ప్రయత్నించుచుండిరి. క్రితీశేషులగు గ్లాడుస్టన్ మంత్రిగారు తమ శక్తినంతను వినియోగించి, ఐరిష్ సమస్యను సాధింప బూనినను, వారి ప్రయత్నములన్నియు విఫలములయ్యెను. ఐరెండు చిర కాలము నుండియు స్వరాజ్యము గోరుచుండెను. ఐరెండు ప్రజలు మతమున రోమను క్యాథలిక్కులు; భాష గేలీకు భాష. దేశము ప్రత్యేక ద్వీపము. వేష మత భాషా సాంప్రదాయములచే ఆంగ్లేయుల నుండి వేరయిన ఐరిష్ ప్రజలు స్వపరిపాలనము గోరుటలో నాశ్చర్య మెద్దియును లేదు. కాని వీరి వానోభావములను ఆంగ్లప్రజలు గ్రహింపలేక, స్వరాజ్య ప్రదానమునకు బూనకుండిరి. స్వరాజ్యమునకు ప్రజల విముఖులు ఆంగ్ల ప్రజలకన్న అల్పస్థులవారని చెప్పవచ్చును. అల్పస్థుల వారు ఆంగ్లో ఐరిష్ జాతివారు. మతమున ప్రాబల్యము కైకొన్నవారు. ఆంగ్లేయులు గొందరు ఐరెండులోని అల్పస్థులకు జని, అక్కడ నివాసముల నేర్పరచిగొని, పాలకజాతివారగుటచే కలుకుబడిని సంపాదించి, మైశ్వర్యముతో తులదూగు చుండిరి. వీరిని హిందూదేశమందలి ఆంగ్లో హైందవులతో బోల్చువచ్చును. ఐరెండుకు స్వపరిపాలన మొసగిబడినచో, వీరి యాశ్చర్యమును ప్రత్యేక ప్రతిభయు సహజముగ దగ్గును. అందుచే, ఐరెండు నకు స్వరాజ్య మియ్యగూడదని వీరు వట్టు బట్టి యుండిరి. ఏకారణముచే నైనను, ఐరెండు నకు స్వరాజ్య మొసగినచో, అల్పస్థుల రాష్ట్రమును ఐరెండునుండి విడదీసి, ఆంగ్లదేశ ప్రభుత్వమునకు గలుపవలయును గాని, అల్పస్థులెన్నటికిని స్వపరిపాలనము ననుభవించు నైరెండు పరిపాలనముక్రింద నుండజనదని, వీరి పంతము. ఆంగ్లదేశీయులు భాధ్యతగల ప్రభుత్వమును హిందూదేశమున కొనగట కంగీకరించినను, ఆంగ్లో హైందవులు గొందరు ప్రాతికూల్య మెటుల జూపుచున్నారో, ఇంగ్లండు ఐరిష్ స్వరాజ్యసమస్యను పరిష్కరింప దలచినను, అల్పస్థులవారు కడని య్యెను. సంగ్రామమునకు బూర్వము ఆస్పిత్రు మహాశయ డెయిలయినను యీసమస్యను సాధింప దలచెను గాని, అల్పస్థుల నాయకులు ప్రభుత్వముపై కక్షిక్పిరి. ఇప్పుడు మంత్రివర్గములో నున్న బోనార్లుగారును, ఇంతకు పూర్వము మంత్రి అలో గోకవిగారుండిన సో ఎడ్వర్డు కార్యమగారును ఐరెండుకు స్వరాజ్య మొసగినచో, అల్పస్థులనుండి విడదీయవలయుననియు లేనిచో పోరాటమునకు సంసిద్ధుల మయ్యెదలిడిరి. సంగ్రామమే లేనిచో, అంతర్యధ్యము జరిగెడిదే. సంగ్రామమునకు బిమ్మట కొంతకాలమువరకు నీ విషయమై యులజడి దగ్గను. తిరిగి ఐరిష్ సమస్య తలయెక్కినను. ఐరిష్ జాతీయవాదులు ఓమిత్తో చిర కాలమునుండియు హోంరూలును కోరుచుండిరి గాని ఫలితము లేదయ్యెను. జాతీయవాదుల యాశ యములు సఫలము గాకుండుటచే, వారి నాయకుడగు రెడ్డండు గారి పలుకుబడి దేశమున రాను రాను తగ్గుచుండెను. జాతీయవాదుల పలుకుబడి దగ్గినకొలదిని, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరు సికాఫినుకక్షవారి పలుకుబడి అతిశయింప నారంభించెను. ఇక్కారణముచే అంతఃకలహము లధికమై తిరుగ బాటు జరిగెను. దానిని ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారడవినైచిరి గాని, అశాంతికి మూలకారణమును దొలగింపనిది, అశాంతి యణగనేరదు. ఈ సత్యమును గ్రహించి, ఆంగ్లేయాధికారులు ఐరిష్ సమస్యను విచారించుట కొక మహాసభ నేర్పాటుజేసిరి. ఈ సభలో వివిధాభిప్రాయముల గలవారలకు ప్రాతినిధ్య మొసగి, ఐరిష్ సమస్యను పరిష్కరించుకొన మని ఐరిష్ వారికే విడచిరి. ఈ సభవారు ఎనిమిది నెలల నుండియు యోచించి యోచించి, తుదకిప్పుడు నివేదికమును ప్రచురించిరి. జాతీయవాదులు, సంయుక్తరాజ్యాంగవాదులు, పారిశ్రామికులు చాల వరకు నేకీభవించిరి. కాని అల్పస్థుల ప్రతినిధులు మాత్రము అల్పస్థులను ఐరెండులో నుంచుటకు తాము సుతరా మంగీకరింప మని చలము వట్టిరి. అల్పస్థులలోని యధికసంఖ్యాకులు, ఐరిష్ ప్రజలయినను, వారల సౌఖ్యముతో ఏకీ బనిలేదు. జాతీయవాదులలో నతివాదులుగూడ ప్రత్యేక నివేదికమును ప్రచురించిరి. అల్పస్థుల ప్రతినిధులు దప్ప మిగిలిన వారెల్లరును అల్పస్థులను ఐరెండునుండి విడదీయుట కంతమాత్ర మంగీకరింపరు. అధ్యక్షులగు సర్ హారేసువున్ కెల్సుగారు చెల్లినటులు, ఐరెండుదేశమును విభాగింప దలచు నెడల నింత కన్న స్వరాజ్య ప్రదానమును మానుట యే శ్రేయస్కరము.

అల్పస్థుల గడబడ యటుండ ఐరిష్ మహాసభలో సుంకపు పన్ను లె న రి కి కెం ద వల యు న ని తీ వ్ర వా ద ము జ రి గె ను. సుంకపు నాదాయముపై తమ కధికారము లేకున్న ఐరెండు స్వాతంత్ర్యమే కల్ల యగునని, జాతీయవాదులు వాదించిరి. అందుచే విచారణసంఘము వారు, సుంకపు ద్రవ్యమంతయు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారికే జెందవలయుననియు, కాని వారు ద్రవ్యము నంతను ఐరెండు ప్రభుత్వము వారికిచ్చిన పిమ్మట ఐరిష్ కోశాధికారవర్గము వారు ఐరెండుకు జెందవలసిన భాగమును నిర్ణయింప వలయుననియు, నివేదికమున చెలిపిరి. ఐరెండుకు ప్రత్యేక పార్లమెంటు నిచ్చుటకును, భాధ్యతగల కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వము నాదేశమున నెలకొల్పుటకును, పార్లమెంటునకు అంతరంగిక పరిపాలనము వైనను, పన్నుల విధించుటకును, సాధికార మిచ్చుటకును, విచారణసంఘము వారంగీకరించిరి. ఇంతియ గాక, సామ్రాజ్య ప్రజా సభలో ఐరిష్ పార్లమెంటుసభ ఎన్నికొనెడి ప్రతినిధులను సభ్యులుగ బంపవలయునని, అందుకు నంగీకరించిరి. ఐరిష్ పార్లమెంటులో, రెండు సభ లుండుట మహా ఇభిభావి యభిప్రాయము. వీటిలో కామన్సు సభలో 400 మంది సభ్యులును, సినేటులో 64

గురు సభ్యులును ఉండవలెను. సినేటు సభ నెల కొల్పుటకు, వాణిజ్యము, పరిశ్రమలు, దేవాలయములు, జమిందారీలు మొదలగు వాటికి తగిన ప్రాతినిధ్య మొసగుటయే ముఖ్యద్దేశము. ఐరెండు స్వరాజ్య విముఖులకు కామన్సు సభలో 100 కి 40 సభ్యుల వంతున ప్రత్యేక నియామకమున కవకాశ మిచ్చుటకు జాతీయవాదు లంగీకరించిరి గాని, అల్పస్థుల నాయకు లిందు కంగీకరింపలేదు. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము విషయమై చాలవరకు వివాదము నడచెను. జాతీయవాదులు గొందరు పూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గోరిరి. అల్పస్థులవారు స్వాతంత్ర్య మనలే బనికీరాదనిరి. మరికొందరు రాజీ నంగీకరించిరి. కాని ప్రధాన మంత్రిగారి విషయమై, వివిధ కక్షములవారును పోరాడుట భావ్యము గాదనియు, యుద్ధ మధ్యమున నీ విషయమైన ఏర్పాటులను తొలగించుటకు సాధ్యముగాదనియు, సంగ్రామాంతమునకు బిమ్మట రెండువత్సరముల వరకును, బిటిష్ పార్లమెంటువారే సుంకములను మత్తు ద్రవ్యముల రాబడిని వశపరచిగొని, ఐరిష్ వారి భాగమును ఐరిష్ కోశమున జేర్చెద రనియు, నుడివిరి. ప్రధానమంత్రిగారి హితము ననుసరించి, ఐరిష్ సభవారు నీ యాదాయమును సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారివరము జేయునటులను, ఏడువత్సరములలో నీ సమస్యను సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వారు పరిష్కరించుటకును, అంగీకరించిరి. పోలీసు, పోస్టులు శాఖలు ఐరిష్ ప్రభుత్వమువారి యధీన ముండునటుల సభవారు తీర్మానించిరి. అల్పస్థులవారి తీవ్రవాద మటులుండ, మరియొక సంక్షిప్త మేతెంచినది. నిర్బంధ నైనిక విధానమును గ్రేటుబ్రిటనునం దంతటను నెలకొల్పుటకు కామన్సు సభవారు తీర్మానించిరి. ఐరెండు దేశమున కింతవరకు నీ విధానము నుపయోగింపలేదు. జాతీయవాదు లిందు కంగీకరించునటుల గన్నట్టదు. డెయిలీ న్యూస్, డెయిలీ క్రానికలుపత్రికలు గూడ ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు శోచనీయములని దెలుపుచున్నవి. ఈ విషయ మెటుల పరిణమించునో జూడవలసియున్నది. ఎటులయిన నేమి, ఐరిష్ మహాసభవారు తమ నివేదికమును ప్రచురించిరి. ప్రభుత్వమువారికిమీద ఐరిష్ స్వపరిపాలనా విధానము దయారుజేయవలయును. విచారణసభ వారినివేదికమునే వీరు ప్రాతిపదికగ నైకొనెదరని దలం చెడము. మార్షింగుపోస్టు పత్రిక అల్పస్థులక్షము వహించి నివేదికమును దూషించుచున్నది. మార్షింగు పోస్టుకు సహకారి యగు మెయిలు పత్రిక, ఐరెండునకు కామన్సుసభ, సినేటుసభల నొసగుట గూర్చి యోచించుటతో తన కాలమును వృధ గావింపక, బలవంతముగ నయినను నిర్బంధ నైనిక విధానమును దేశమున జొప్పింప వలయునని ప్రధాన మంత్రిగారికి హితము గలపుచున్నది. కాని, లండను త్రెయ్యిపత్రిక విచారణసభవారినివేదికము, సమస్యా పరిష్కారమునకు దారిజూపునని, దెలుపుచున్నది. ఎంతవరకు ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నము లీ సమయమున ఫలించునో చెప్పజాలము. కాని ఒక పత్రికావితేఖరి మాత్రము భావిస్థితి గూర్చి సూచింపుచున్నాడు. ఐరెండుకు స్వరాజ్యవిధానమున రెండు పార్లమెంటు సభ లొసగబడు ననియు, కామన్సుసభలో 200 మంది సభ్యులుండురనియు, సినేటుసభలో 64 గురు సభ్యులుండురనియు, ఆంగ్లదేశపు కామన్సుసభలో 42 మంది ఐరిష్ ప్రతినిధిసభ్యులుండురనియు, ఐరిష్ పార్లమెంటునకు ప్రస్తుతము అంతరంగిక పరిపాలనముపై సాధికార మొసగబడు ననియు, దిగిలిగ విషయములు యుద్ధసంకీర్ణ మాలోచింప బడు ననియు, ఇహయిన నోచిరి తెను. ఐరిష్

సమస్త ప్రజాభిప్రాయానుసారముగ బరిష్కరింపబడుగాక యని గోరుచున్నారము. సంగ్రామ మధ్యమున, విషయ సమస్త గూర్చి తీవ్రముగ యోచించుచున్న ఆంగ్ల ప్రభుత్వము, హైందవ స్వపరిపాలనా సమస్య పరిష్కారమునకు బాను కొనుట భావ్యము గాదా?

“ఆంగ్ల సైన్యము వెనుకకు మరలగూడదు.”

సేనాధిపతి యగు సర్ డగ్లసు హేగుగారు వై యుత్తరువును తమ సైనికులకు తెలిపి విషయ దశలో వారియందు ప్రబల త్యాహమును పురి కొల్పిరి. ఈ యాజ్ఞాఫలితముగ, ఆంగ్ల సైనికులు ఉపద్రవమును బోనాడుకు సింహములవలె బోరాడుచున్నారు. హేగుగారి వాక్యముల ప్రాముఖ్యతను గ్రహించుటకు, పశ్చిమరంగమున జరుగుచున్న సంగ్రామ వైఖరి నొక్కమారు పరిశీలించుట యవసరము. ఆంగ్లేయుల పంక్తిని చెదరగొట్టవలయు ననియు, ఆంగ్లేయులను ప్రేంచి వారిని విడదీయవలయు ననియు, శత్రువులు తమ శక్తి సంతకు వినియోగించుచున్నారు. కావున, శత్రువుల యవస్థాందముచే, సందిగ్ధస్థితి చేకూరుచున్నది. ప్రస్తుతపు పోరాటమే యన్నిటి కన్నను ముఖ్యమయినది. లాబెన్సి, మెసిసినుల మధ్యను శత్రువులు తలపడిరి. ఈ భాగమున శత్రువులు ముందుకు సత్వరముగబోగలిగిరి, కేలయి బాలోనుల మధ్య నున్న సముద్రతీరము శత్రుస్వాధీనముగావచ్చును. ఆంగ్ల దేశమున కతిసమీపమున శత్రువులు చేరవచ్చును. ఇతియగాక, బెల్జియను సైన్యమును ఆంగ్ల సైన్యపు నడమభాగమును చుట్టి వేయుటకు వీలు గలుగును. ఈ రంగమున ప్రారంభింపబడిన యుద్ధము, సోమ రంగమునండి మిత్ర మాడలి దృష్టిని మరలించుట కుద్దేశింపబడినదని, ప్రారంభమున దలంపబడెను. రాను రాను అయ్యది ప్రబలమగు అవస్థాందముగ మారెను. ఏకకాలమున బ్రిటీషు సేనాముఖముపై రెండు యవస్థాందముల జరుపుటకు శత్రువులు ప్రారంభించిరి. శత్రువుల ముఖ్యద్దేశము నిర్ణీతమగు ప్రదేశముల బట్టికొనుటకన్న, బ్రిటీషు సైన్యమును నాశనముజేయుటయేయని, కొందరు దలంచుచున్నారు. ఏది యెటులున్నను, ఆంగ్ల సైన్య మింకను వెనుకకు మరలుట యపాయకరమగును. బెత్మాను, హేజి బ్రూక్సు మొదలగు ప్రదేశములనుండి మరలుట యపాయకరమగును. అందుచేతనే హేగుగారు తమ సైనికులను వెనుక కేమాత్రమును మరలగూడదని ఆజ్ఞాపించిరి. వీరియాజ్ఞ సైనికులను ఉత్సాహ పరచుట కేసెననియు మిత్రమండలి సైన్య మత్యంత సాహసముతో బోరాడుచున్నదనియు, నేటి తంత్రీ వార్తలు తెలుపుచున్నవి.

ప్రస్తుతస్థితి గూర్చి భయపడ నవసరము గా నింపదు. శత్రువుల యుద్దేశములు కొనసాగునని దలంప వీలులేదు. శత్రువులు విజృంభణమును జాలింపలేదు గాని, సంగ్రామప్రహమును మార్చెడి లాభములను సంపాదించలేదు. సైనికుల ససంఖ్యాకులుగ మాత్రము బలియిచ్చుచున్నారు. సాధారణ మొక్కటే గలదు. ఏ పక్షమువారు చిర కాలము పోరాడగలరు? ఈ విషయమై యోచించుట ముఖ్యము. శత్రు విజృంభణముచే, ఆంగ్ల సైనికుల యుత్సాహము దగ్గుటకు మారు గ రోష మతిశయించుచున్నది. శత్రు సైనికులే విశేషముగ నష్టమగుచున్నారు. ఇంతవరకును శత్రువులకు గలిగిన విజయమాయత్తము. మిత్రమండలి సేనాధిపతులు సాధ్యమగు సంతవరకు తమ మనుష్యబలమును మిత్రముగ

నుపయోగించుచున్నారు. ఇక కొంత కాలము యిప్పుటి యటుల నష్టములను జర్పనీ భరింపవలసి వచ్చునని, శత్రువుల విజృంభణకే తీయగలిగిరును. ఆకాలమునకై మిత్రమండలివా రోపికతో వేచి యున్నారు. ప్రస్తుత యవాంతరమును మిత్రమండలి త్వరలో దాటినయడల, భావిస్థితి మిత్రమండలి విజయమున కత్యంతానుకూలమగును. ఐరెండు స్వరాజ్యసమస్త తృప్తికరముగ పరిష్కరింప బడునని, ఐరెండు సైనికులను సంగ్రామమునకు గొంపోవచ్చును. ఈ లోపుగ అమెరికను సైన్యము లభికముగ దయారగును. దూరదృష్టి జూపుచో, హిందూ దేశపు మనుష్యబలము నమితముగ నుపయోగింప వీలుగును. రానున్న విజృంభణము మిత్రమండలి వారిచే ప్రారంభింపబడును. ఆతరుణమున జర్పను నిరంకుశమును రూపుమాపి, స్వాతంత్ర్య ప్రతిపాపనా శపథము నిలువబెట్టిన గౌరవ మాంగ్ల దేశమునకు దక్కును. అట్టి శుభతరుణమునకై, హిందూ దేశ మెదురు జూచుచున్నది.

ఇంకో బ్రిటీషు సంఘవిజ్ఞాపనము.

ఈ సంఘమువారు లేబరు మహాసభవారు హైందవ స్వరాజ్యము గూర్చి అనుకూలముగ తీర్మానింపకుండుటకై తమ శక్తిసంతకు వినియోగించిరి. తుదకు లాభము లేకబోయెను. లేబరు సంఘములకు, ఇంకో బ్రిటీషు సంఘమువారు స్వపరిపాలనా ప్రదానమునకు ప్రతికూలముగ నొక లేఖ సంపి. వారు సూచించిన హేత్వాభాసముల నీ క్రింద నుదహరించెదము.

- (1) ఆంగ్లేయ విద్యాధికులు ప్రజా సామాన్యాభిప్రాయములను దెలుపజాలరు.
  - (2) చాలకాలమువరకు హిందూ దేశమున ప్రజాసామాన్యమునకు విద్య వ్యాపించుట యసంభవము.
  - (3) బెన్సెంటుగారిచే ననుపబడు హోంరూలు సంఘమున విశేషముమంది ప్రాహ్లాదులు, లాయరులు, వంగదేశమున, సౌఖ్యముతో దులదూగుచున్న భూస్వాములే నీ యుద్యమమున విశేషముగ తేరియున్నారు.
  - (4) బ్రిటీషు పరిపాలనము ప్రాహ్లానిరంకుశము నడచినది. అందుచే ప్రాహ్లాదులు బ్రిటీషు పరిపాలనముపై దాడివెడలిరి.
  - (5) స్వరాజ్యము ప్రాహ్లానిరాజ్య మగును. జనసామాన్యము చెప్పరాని యిడుమల బడుదురు.
  - (6) స్వల్పసంఖ్యాకులగు మహమ్మదీయులు స్వపరిపాలనమున కష్టములపాలయ్యెదరు. అందుచే మహమ్మదీయులు స్వపరిపాలనోద్యమమునకు విరోధము బూనియున్నారు. ఇందుకు విహారదేశములోని హిందూ మహమ్మదీయులలోలమే నిదర్శనము.
  - (7) నష్టభేదము దేశములో రూపు మాయ సంతవరకు, స్వపరిపాలన మసంభవము.
- పై కారణము లన్నియు, అసత్యములతో నిండియున్న వని సులభముగ జావవచ్చును గాని యిదివర కనేకమారు లీ విషయమై వ్రాసియుండుటచే, నిపు డందుకు బూనుకొనము. ఇంకో బ్రిటీషు సంఘము వారి విజ్ఞాపనములను జదువుట కయినను, లేబరు సభాప్రతినిధులు తలపెట్టలేదట! అందలి యసత్యములను వారపుడే గ్రహించిరి. స్వాతంత్ర్య వాతావరణమున, నిట్టి యసత్య ప్రకటనములు వెలువపట స్వపరిపాలనోద్యమమునకు భంగము గలిగించుటకు మారుగ, సాయము గావించు సని యనుభవమే తెలుపుచున్నది.

ప్రధానమంత్రిగారి సందేశము.

మెయిలు పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది. “ప్రధాన మంత్రిగారి సందేశమునకు, హిందూ దేశము లోని బ్రిటీషువారు తోడ్పాటు గావించుట అవసరమే. కాని, స్వల్పసంఖ్య గల నీ సంఘముపైననే సంగ్రామ భారమువైచి, వర్తకమును స్తంభింపజేయుటయు, ఉన్నతోద్యోగములనుండి వీరిని లాగివైచుటయు భావ్యము గాదు. ఇది గొప్ప పొరబాటు. ఇందుకు రాజకీయ, ఆర్థిక హేతువులు గలవు. వర్తకమునకు భంగములేకుండ, కొందరు యూరపీయనులను సైనికులుగ దీసికొనవచ్చును గాని, వారి సంఖ్య యత్యల్పము. వ్యవహార జ్ఞానము ననుసరించి పరిపాలింపవలయును గాని, కాకీ దుస్తుల భరింపవలయు నను నభిలాషతో గాదు.”

సంగ్రామము వట్ల నెరవేర్చవలసిన విధుక్తము విషయమై, యింతటి యాగ్రహము మెయిలు పత్రిక కేలాకో? సందిగ్ధస్థితియందు అభ్యంతరముల సూచించుట, మెయిలుపత్రికకు పాడిగాదు.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

దీనికి, డాక్టరు గనేశప్రసాదుగారి నధ్యక్షులుగ నియమించినటుల తెలియుచున్నది. వీరు ఆంగ్లదేశమునందును, జర్మనీ దేశమునందును విద్య నభ్యసించి, గణితశాస్త్రమునందు విశేష పాండిత్యము గణించిరి. గణితశాస్త్రము గూర్చి అనేక గ్రంథముల రచించిరి. వీరిదివరకు కలకత్తాలో ప్రొఫెసరుగ నుండిరి. వీరి యాజమాన్యమున హిందూ విశ్వవిద్యాలయ మభివృద్ధిగాంచుగాక!

కెయిరా స్థితి.

కెయిరా కమిషనరుగారు రయితుల నీ విధముగ వారించిరి.

“మీకు సరియగు సమాచారము తెలిపి, వారించిన పిమ్మట గూడ, గాంధిగారి దుస్సలహాకులోనై తిన్నగ నడచుకొనక బోయిన, మీ కార్యములకు మీరే యుత్తరవాదు లగుదురని గ్రహింపవలెను”

రయితుల మొరల విని, వారి నింకొక విధముగ సమాధానవరచుటకు కమిషనరుగా రేల ప్రయత్నింప గూడదో తెలియదు.

స్థానిక వార్తలు

బి. ఏ. ఆనర్పురీతో ఫలితములు, 2 వ భాగము, బి. (ఫిజికల్ సైన్సు):—
ఆనర్పు విద్యార్థులలో నీక్రింది సంఖ్య వారు పరీక్ష యందు 3 వ తరగతిలో గృతాంశులై. 27, 28.
ఆనర్పుకాళ ఎం. ఏ. పరీక్ష విద్యార్థులలో నీక్రింది సంఖ్య వారు 2 వ తరగతిలో గృతాంశులై. 105, 108.
నూతనపద్ధతుల ప్రకారము ఈక్రింది సంఖ్య విద్యార్థి ఎం. ఏ. పరీక్షలో మూడవతరగతిలో గృతాంశుడయ్యెను. 125.

శ్రీరామనవమి మహోత్సవము - శ్రీభగవత్ తత్త్వబోధినిసభ:— వైసభవారి యాజమాన్యము క్రింద శ్రీరామనవమి మహోత్సర సందర్భమున శ్రీవాల్మీకి రామా యజ్ఞమును 10 కాలక్షేపములుగా శ్రీమాక పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యుల వారిచే గావించుట కేర్పాటు చేయబడినది. అందలి మొదటి మూడు కాళక్షేపములు (అనగా) ఈ నెల 19 వ తేది శుక్రవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు “శ్రీరామజననము” 20 వ తేది శనివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు “శ్రీరాకళ్యాణము” 21 వ తేది ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు “పాదకా పూర్ణిమేకము” లను, సాహిత్యకారు హిందూ ధర్మాలాపకలు హైస్కూలు భవనమున జరుగబడును. తక్కిన వివరములు వైసభవారము తెలుపబడును.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుకు ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

కార్మికవర్గనాయకుల రాక

లండను, ఏప్రిల్ 12:— యుద్ధపరిశర నిర్మాణాధిపానముల నీషింప ఆమెరికానండి కార్మిక వర్గనాయకు లిటు శత్రువైరి. వీరిట మూడు మాసము లందురు. ఆంగ్లేయు లొనర్చిన మహాకృత్యములు తమకు సంధ్రమ మొదలైన వని సంభాషణావిషయమున సీనాయకు లనిరి.

కళాను లొనర్చునేవ

ఒక నూచనము.

లండను, ఏప్రిల్ 12:— ధైర్యకంఠులగు కళాను లొనర్చు సమర్థులగు యుద్ధసేవకు గూర్చి దొరతనమువారు వారిని బహూకరింపవలసినదిని ట్రైముపుత్రికానుడు తె.డి. ఏండర్సను గారు నూచించుచున్నారు.

యుద్ధపు కయిదీలు,

జర్మనీయుల దౌర్జన్యములు.

లండను, ఏప్రిల్ 12:— పశ్చిమరంగమున అంగ్లేజీలను జర్మనీయులు శత్రువనాచరించుచుండిరి. విచారింప నొకసంఖ్యమే గొరులపరిచియుండెను. సంఖ్యాధ్యక్షులగు న్యాయమూర్తియూం గరుగారి నివేదికను పరిశీలించిన యెడల జర్మనీయుల క్రౌర్యమునకు క్రొత్త నిదర్శనములు లభ్యము కాగలవు. జర్మనీవారు కైదులను రంగమునకు సమీపముననే పనిచేయుచుచున్నారు. ఇందు మూలమున నాకెనులు మిత్రమండలివారి ఫిరంగులకు గురియగుచున్నారు. వీరిల నిట్టి స్థలములందును పనిచేయుచుట శేవల మధ్యయు. యుద్ధరంగమునకు ముప్పుని కలగొనినట్లుగా పున యుద్ధపు బాసీలను పరిపాలించు క్రింద టెట్టుచుని జర్మనీయులు గలి వశ్యముననే వాదానము చేసియున్నారు. అవాదానమును పాటింపక వీరలు కైదీలను యుద్ధరంగమున కతి సామీప్యమున వుంచు చేయుచుచున్నారని ప్రాయమున పై రిపోర్టున నుదాహరణ మొందు వివరింప బడినది. మిత్రమండలివారు దలచి అన్నిగోళ మొండి తనలొచ్చి టెట్టుచు రంగమున కైదీలు కలెవురుగానుండిరి. ఏడుగురు చనిపోయిరి. ఇంతియగాక జర్మనీవారు కైదీలకు క్రమముగ నాహారపదార్థముల సేవకలెచుండుట లేదు. అహారములేక కైదీలు మలచల మాడుచుండిరిని రూపుచేయుట కనేకమగు నిదర్శనముల మొదటిదికలెచు పొందుపరచ బడినది. కైదీల నిమిత్తము న్యదేశమునుండి వారివారిమిత్రు లనుపు బంగిలు కైదీలకు చేరుచుండుటలేదు. ఇంతియగాక యుద్ధపుబండెలకు దుస్తులు సరఫరానుట లేదు. వీరిలకు వసించుటకు స్థలము లేకున్నది. కొన్ని సమయములయందు దీవ్యక్షులు బయలుపడ పండుకొనవలసి యుండుటసంభవించును. వర్షించినయెడల వర్షమున తడియుట తప్పుకలెతరము లేదు. మరునాడు దయమున నే, తడి బట్టల గోడ నే వీరు పాటు పడ కలయును. కైదీలు చాల మంది చచ్చుచున్నారని జర్మనీయు లొప్పుకొనుచున్నారు. ఈ దురదృష్టముల జర్మనీయుల నిర్ణయము కారణమని పైపోర్టు కక్కునొందుచున్నది. బండెలకాహారమున, తగినకత్త్రములు మున్నగువానిని కష్టముచేయుటనుండి వీరు విడిపోవుచున్నారు.

నైన్యసేవనుండి తప్పించుట.

దొరతనమువారి భావము.

లండను, ఏప్రిల్ 13:— నైన్య సేవా కానన సందర్భమున పార్లమెంటు ప్రజా సభయందు కవుగా కట్టినది:— అంతరాలి సంబంధమగు కారణముల మూలమున కొందరు నైన్య సేవనుండి మినహాయించబడిరి. వైద్య సంబంధమగు కారణముల నుండి పరిశోధించు తప్పింపబడిరి. వీరిలను గూర్చి జరిగిన మినహాయించుటలకు రద్దరదుటకు తమ కధికారమీను కలసినవని దొరతనమువారు పట్టు బట్టరు.

ఉత్సాహకరమగు వ్యవస్థ.

లండను, ఏప్రిల్ 13:— దొరతనమువారి నూచనములు వెలువడినది మొదలు, ప్రజాసభయందలి వాతావరణ మెన్నడు నిప్పటి దినమందు వలె ఉత్సాహకరమై యుండలేదు. జర్మ

నీయుల నూతనవ్యూహము జాతీయవాదులను కలెతపరచినది. వ్యవస్థననుకూలముగ పర్యవసరింపజేయ దొరతనము వారొనర్చు యత్నములకు సభ్యులు సానుభూతితో తోడ్పడుదురు రని పాలకవర్గమునకు ధైర్యమొదలవెనని విశేషము ట్రైముపుత్రిక కకు తెలియజేయుచున్నాడు.

ఇంగ్లాండు నిర్బంధనైన్యసేవ.

పత్రికాభిప్రాయములు.

లండను, ఏప్రిల్ 13:— నిర్బంధనైన్యసేవను గూర్చి దొరతనము వారి భావమునకాది “డెయిలీ న్యూస్” “డెయిలీ క్రానికలు” పత్రికలు విచారింపుచున్నవి.

క్రితవర మాసము 25వ తేదికి ప్రధానమంత్రి యొసగినవాదానముల కార్యరూపక మొనర్చు వ్యవహార పరిష్కారమును సమకూర్చి దొరతనమువారు బాధ్యులని “టెలిగ్రాఫ్” “టైముస్” పత్రిక లొత్తి పలుకుచున్నవి. ఇంగ్లాండు వ్యవహారములను పరిష్కరింప పనిచేయు నాసక్తిగల మిత్రవాదులు, కొందరు కలెరను విషయమును ఇంగ్లాండు మహాసభ మొనరించిన దనియును, యీ యంశమును కప్పిపుచ్చు యత్నించుట వ్యభిచారియను “టెలిగ్రాఫ్” పత్రిక నుడుపుచున్నది.

ఇంగ్లాండు పార్లమెంటు

లండను, ఏప్రిల్ 15:— డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రికా విశ్లేషణకు, ఇంగ్లాండు న్యవహారాలనా కాననమును గూర్చి యిట్టిప్రాశ్న పడుచున్నది:— ప్రజాసభయందు 200 మంది సభ్యులుండురు. వీరిలో 80 మంది యూనియనుపక్షమునకు చెందినవారై యుండురు. నేనేటు సభయందు వివిధపక్షములకు చెందిన సభ్యులు 81 మందిరు. ప్రజాసభయందు 42 ఇంగ్లాండు జాతీయులుండురు. పన్నులపేరుట, జేతనపరిపాలనము, కానననిర్మాణము యీ విషయములయందు ఇంగ్లాండు పార్లమెంటుసభ న్యంత్రమై యుండును. ఇతరవిషయములు యుద్ధానంతరమున పరిష్కరింపబడ ను.

ఇంగ్లాండు సాధుములవారి నివేదికము.

లండను, ఏప్రిల్ 12:— 81 గురు సభ్యులుగల నేనేటును 200 మంది జాతీయవాదులు గల ప్రజలసభయందు నేర్పడవలెను. యూనియనుస్థులు 100 కి 40 మతులకు తక్కువ యైదువో నియమమునలోయిరు పూర్తిచేయవలెను. అలెస్టరు నీయూమకము గూడదని అలెస్టరువారని. అలెస్టరు ఆర్థిక విషయములను గూర్చి అభిప్రాయభేదముకలెగినది. ఆర్థికవిషయములలో లండను పార్లమెంటుకే సంపూర్ణాధికారముండవలెనని వారు వాదించిరి. అలెస్టరును ప్రత్యేకించవలెనని అలెస్టరు వారొక నివేదనమును ప్రాకిరి.

అధ్యక్షుని లేఖ.

ఈనవేదికమును పంపుచు అధ్యక్షుడు సర్ హూలేనుపం కేటు గారు లానుకు జార్జి గారికి లేఖప్రవాసెను. అలెస్టరు వారి సంగీకరింపజేయు సాధ్యముకాలేదు. జాతీయవాదులలో హెచ్చుచుండియు దక్షిణసంయోగవాదులందరును కార్మికప్రతినిధులు 7 గురిలోను 5 గురును న్యవహారాలనా విధానమున సంగీకరించిరి. అలెస్టరువారును జాతీయవాదులు కొందరును ప్రత్యేకినివేదికమునంపిరి. ఇంగ్లాండువా గాంగ్లదేశమునుండి విడిపోగోరుట సరియైనచో అలెస్టరువారు ఇంగ్లాండునుండి విడిపోవుటగూడ సరియైనచుగనని వారువాదించిరి. తక్కినవారందరు సంగీకరింపలేదు. అలెస్టరు క్రొత్తవలె కష్టముప్రకృతగూడ కలెనమైనది. అన్నివేతనములపరిపాలనమునంట్టి పరిపాలనముకాలెనని జాతీయవాదులు కోరిరి. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము కావలెననిరి. అందులకు వారికి కష్టమునై సభికార ముండితీరవలెను.

పార్లమెంటు

ఇంగ్లాండున కలెటికిని ఒక్కపార్లమెంటుకే ఏర్పరచవలెను. కార్యనిర్వాహకులు ప్రజలకు బాధ్యులు కావలెను. జేతన విషయములందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముండవలెను. ఆర్థికస్వాతంత్ర్య విషయము పరిష్కరింపబడవలెనని లండను పార్లమెంటువారే పాలించినను అదాను మంతయను ఇంగ్లాండువారికే యిచ్చిచేయ వలెను. అందుల కొక ఆర్థిక సంఘము నేర్పరపవలెను. లండను పార్లమెంటు ప్రతినిధులను ఇంగ్లాండు పార్లమెంటు వారే నియోజింపవలెను. ప్రజలసభలో

400మంది సభ్యులును నే నెటులో 84గురు నుండవలెను. నే నెటులో వ్యాపార పారిశ్రామిక, కార్మిక, కగరసంఘ మతపిత విద్యాపిత, ప్రభువర్గముల ప్రతినిధులుండవలెను. ప్రజలసభలో 100 కి 40 మంది యూనియనుస్థుల కవకాశమిచ్చుటకు జాతీయవాదు లంగీకరించిరి. అలెస్టరువారికి ప్రత్యేక నియోజన మొసగబడినది. కార్మికులు జాతీయవాదులతో సంగీకరించిరి. నే నెటులో కార్మికప్రతినిధులు తక్కువగా నుండగూడదు. నియోమకము పనికిరాదని వారువాదించిరి. ఈరీతిగా నూచనలున్నవి. మనమొక విధానము నేర్పరుపవలెను. చాలవిషయములకు హెచ్చుచుండి అంగీకరించిరి.

ప్రాశ్న

పారిసుమీద దాడి.

పారిసు, ఏప్రిల్ 12:— దూరగాముల గుండు నిన్నున క్రిమీదాడవడినది. 4 గురు హతులైరి. 21 మందికి గాయములు తగిలినవి. 12-వ తేదీరాత్రి 10గంటలకు భయనూచకనినాదము చేయబడినది. అందరును లేచిపోలె నను నూచన 11 గంటలకు మోగింపబడినది. జర్మనువిమానములు దక్షిణం దైని దాటినవి. రెండుమాత్రమే పారిసును సమీపించి బొంబులను వేసెను. 11 గురుహతులైరి. 50 మందికి గాయములు తగిలినవి. మరయొక్క వార్త 26 గురు హతులైరి. 72 మందికి గాయములు తగిలినవి. 12వతేదీని వీర్లు గామిలకు పారిసులో ఇద్దరు హతులై 12 గురికి గాయములు తగిలినవి.

ఆర్మెంటరీను రంగము.

జర్మనీవారి సేనాని.

అమున్ టెగ్గము, ఏప్రిల్ 13:— ఆర్మెంటరీను రంగము నందలి సేనలు షెర్మివాండు క్యాప్టు అను సేనాని యాధిపత్యము క్రిందనున్నవి. ఈతనికి 68 వత్సరములువయసు. ప్రాన్సు ఎయిను, మె:పిను సోమయధములయందు దత్తు వాల్లొనియున్నాడు. 1917 వ సంవత్సరారంభమున నితడు గార్డుదళమునకు ముఖ్య సేనానియ్యయ్యెను.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనములు

లండను, ఏప్రిల్ 14:— సాయంకాలమున పోరు తీవ్రముగా జరిగినది. మెట్రును మొదలు వాల్దరుగవరకును మేము శత్రువులను తరిమితిమి. నావోవ్లిగుయొద్ద శత్రువులు నాల్గవసారి తలపడి యోడిరి. షెర్మిబుద్ధయొద్ద నిన్న సాయంకాలమున శత్రువుల నోడించితిమి. ఇచటను లేకను ప్రాంతమునను చాలశత్రు సేనలు పోరినవి. లిసురంగమున పోరు తీవ్రముగా జరిగినను మార్పులేదు. నిన్న శత్రువుల కధికమగు నవ్వుము కలిగినది గతిరాత్రి నోవోగ్లిగుయొద్ద పోరు ప్రారంభమైనది. నేడుదయమున టెయివెలుయొద్ద శత్రువులు మరల తలపడిరి.

పరానువారి ప్రకటనము

మాంటూడిడరు హోయనులకు నడుమ ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. మా ఆన్వేషకవ్యయ్యెను చాలమందిని బట్టితెచ్చెను. నెంటు మి:హోయను వర్గమున వింతచెప్పిలు బ్రూను లోరెను రంగములలో మేము శత్రువుల పట్టులలో ప్రవేశించి చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. 804 వ గుట్టుయొద్ద శత్రువులు తలపడి యోడిరి. ప్లాండెస్సు రంగమున పోరు తీవ్రముగా జరుగుచున్నదిగాని నేడు కొంతమందగించినది. నేటినుండి మిత్రమండలి సేనలు వచ్చుచుగాన దాని నిరోధించుట సాధ్యము కాగలదు. జర్మనులు టెలియలును చుట్టుకొనిరి గాని అది యింకను మిత్రమండలివారివశముననే యున్నది. పరాను రంగమున శత్రువులధికమగుగా తలపడినను పరాను నిలువసేనలు స్థిరముగానే యున్నవని పరానువారు తెలిపిరి.

తీవ్రమగు పోరాటము

గ్రామ మాంగ్లేయుల కళమున నుండటం
లండను, ఏప్రిల్ 14:— క్షిబ్దమాన్యుల సర్ డగ్లసు హేగు గారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:— మాన్యువ్లిజా గ్రామము. నొద్ద శత్రువులతోడ చాలకాలము తీవ్రముగా పోరాడితిమి. గ్రామమిప్పుడు మాయధీనమున నున్నది. శత్రు సేన లతిపట్టుదలతో మమ్ము నెగిరించుచుండెడిది. సమరమున వైరి సేనలు విశేషముగ నవ్వుయ్యెను. నేడు వైరులుమరల నీ గామమును ముట్టడించిరి. యుద్ధము జరుగుచున్నది. నేటి యుద్ధయమున టెలివెలు, మెర్రిసుల పరిసరములయందు వైరి సేనలు మమ్ము దాకినవి. మెర్రిసువాయవ్యభాగమున ముట్టడించుచుండిన వైరి పదాతిదళములను మాశితఘ్నులు చెదరగొట్టినవి. అట్లు పరిసరమున వైరికేరఘ్నిదళము విజృంభించెను.

అంగ్లేజీ మానికులు

శత్రువులపై బొంబులు

లండను, ఏప్రిల్ 14:— వైమానికుల చర్యను గూర్చి సర్ డగ్లసు హేగు గారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు:— మా విమానములు యుద్ధరంగమున సంచరించి, రంగమునకు పోవు మార్గములు మున్నగువానిపై 12 వందల బొంబులను పడవేసినవి. అచ్చటచ్చట వాయుమండలమున యుద్ధములు సంప్రాప్తించినవి. మా మాన మొండు గానరావట్టెను.

యధ్యవ్యవస్థ

అంధ్రవ్యవస్థల శాఖలము

అంధ్రము, ఏప్రిలు 14:—ప్రధానస్థానములను చూపుచున్నట్లు తేలికగా చూపుచున్నట్లు.

అంధ్రమున గంగమున కడలితలమును చూపుచున్నట్లు చూపుచున్నట్లు. మొత్తమున వ్యవస్థలను చూపుచున్నట్లు. శత్రువులు నూతన మగు సేనల నుపయోగించుచున్నట్లు. మేముగూడ మావ్యవస్థ మును క్రమక్రమముగ మార్చించుచుంటిమి. గంగమున దం తలను నిన్నటికంటెయును బలవంతములు ముట్టడించిరి. రెండు దినములనుండి వీటిని ముట్టడించుచుండిరిగాని, విజయము మొం దరైరి. అంధ్రవ్యవస్థములు అలసిపోయినందున గాన వాని నొక్కసారిబలముగ ముట్టడించితిమిని, అంధ్రము లపజయముం దుదొరకునట్లేముతోడ జగ్జన్మములు వైత్రులను ముట్టడించుచు న్నారు. కాని నూతనముగ వచ్చిన సహాయసేనల సహకారము నందుకలక, జగ్జన్మము లధికమగు నవ్వములతోడ వెనుకకు గొట్టుబడిరి. శత్రువు లకలంబించిన ముట్టడినిధానములే వారికి తీవ్రతనవ్యవస్థలతో కలగజూతుము. జగ్జన్మములు తమ సేనలను పూలము వెనుక పూలము చొప్పున దగ్గదగ్గరగ నేర్పూలుచేసి ముట్టడింప బంపుదురు. మొదటి పంక్తి దొడి పోయిన గోడవై, రెండవపంక్తి, శత్రువులను ముట్టడించుచు గాని యాయేర్పాటు కలన జగ్జన్మములకు బలమగు ప్రతిబంధములు కలవు. మొదటి పంక్తిలయందు సరణించిన వైత్రుల శక్తులు మూలమున వెనుకనుండి వైత్రులు ముందునకు వచ్చి తమవైపుల నెదుర్కొనుట కవకాశ ముండదు. మా వెనుక భాగపు కావలిదశము లతిచాకదశ్యమున పోరాడుచున్నది. మర ఖిరంగుల వైద్యములు శత్రువులవై గుండ్లను గురియించుచుండ వాని నాధారముచేసికొని ప్రధానవైద్య ముదివర కుదన్నుబడి యుండి స్థానములకుబోయెను. మర వైద్యములు వెనుకకుబోవుట చాలా ప్రకృత్యముగ నుండిన ఎన్నిగజములు వైద్యములు వెనుకకు మరలినవో, అంతకు పదిరెట్లు శత్రువులు నవ్వబోవుచుండిరి. వెనుకకుబోవుటయం దెట్టి కలవరము గాని కానరాదయ్యెను క్రమము దప్పక వైద్యులకు మరలుచుండిరి. వైద్యము లీరంగమున జూపుచుండిన శాస్త్ర వైద్యుల నిదివరలో నెప్పుడును జూచి ముండదు. పరాసు సేనల కడుకో భావంతములై నైతిక బలమున నన్నుత స్థానము నాక్రమించియున్నది.

శత్రువుల యుద్ధము

వేలివెలనకును ఈ ప్రభాగమునకును నడుమ నుండు గాకరాక మాఝులను వశపరచుకొన వైరు లతిపట్టుదలతో పోరాడుచున్నట్లున్నది. హేబ్రీయులను చొచ్చుకొని, అటు నుండి దక్షిణమునకు పోయి, తద్వారా నెప్పి అరణ్యమును ముట్ట సేయవలయునని వైరువైద్యముల తలపై నుంచుకొన్నాడు. మా వైద్యములకలన శత్రువుల యుద్ధములనునకు ప్రతిబంధకము కలుగుచున్నదని యిటీకలి సమాచారములను సూచించునగును. వైరిసేనల కిట్లున పురోగమము లేకయున్నది. నాలుగు నాల్గు నాల్గుగిట్ల గ్రామము నెద్దకుండి నిన్నటిదినము వైరి సేనలు తొలగిపట్టబడినవి. గాని తుదకు వైరు లాగ్రామము నకు తూర్పున కొన్నిస్థానముల నాక్రమించిరి. వేలివెలనకు దక్షిణభాగమున నేటి యుద్ధముననుండియు వైరులు తీవ్రముగ ముట్టడించుచున్నారు. మెలిమివరకుగూడ నీ ముట్టడినా వ్యాప్తమగుచున్నది. నిన్నటియుద్ధమున లిన్ను నకు దక్షిణభాగమున వేయి గజముల రంగమున వైరిసేనలు ముందుకు రావచ్చింక, మాఖిరంగిదశములు వాటినితొలగ గొట్టినవి. ఓర్వెలుకుండి జరిగిన యిట్టి యత్నమే విఫల మునగుటచేత, కెప్పుచీట్, కెప్పులకు నడుమను శత్రువులు ఖిరంగులను లీరముగ కాల్చుటొచ్చితేగాని ప్రయోజన ములేకపోయెను. లోకమును యొద్ద నుండి మేము లావెప్పి కాలున యొద్దకు మరలితిమి. ఇచ్చటి స్థానములు రక్షణమున కనుకూలములై యున్నవి. 12 వ తేదీని సమర సంధిగావచ్చి ప్రాప్తించెనని నా విశ్వాసము. వ్యవస్థ శత్రువుల కనుకూలముగ పురోగమించి యుండెను. కాని యీ అనుకూల్యమునండి వారు సంపూర్ణముగ లాభమును పొందు నీతిహీన లేకుండిరి. అనాటినుండియు వ్యవస్థయందు అనుకూల మగుమార్పు క్రమక్రమముగ కలుగుచున్నది. ఇటీవలిసమాచార మత్యంతావారముగ నున్నది. శత్రువుల దేవరిగ నెదిరించుచుండినను మనపంక్తి వారికి సాధ్యముగాకయున్నది. తామధిక మగు నవ్వములపొందితిమనియు తమకవ్యముల దగ్గరి ప నల్లనిగావ్యములు వైద్యులైన వైరిసేనలకు వెప్పుచున్నారు. శత్రువుల యుద్ధములను భంగము కలిగినది. వారలకు విజ యము కలుగజను నాక ప్రతిక్షణమును గీడించు చున్నది. యుద్ధవిధితులనుబట్టిచూచ, శత్రుసేనల వ్యవస్థసంస్కృతికిర ముగనుండుటలేదు. అదిరకాలముననే వారలస్థితి వివేచకర మగును.

ఖిరంగుల గాల్పుకొనుట.

అంధ్రము, ఏప్రిలు 15:—పరాసువారిటుల ప్రకటించు చున్నారము—ఖిరంగమున దనేక స్థలములందును ఖిరంగులు ఒండొండలపై ప్రయోగించుకొనబడినవి. పరాతి యుద్ధము తెచ్చుటకు సంభవించలేదు.

సరైలు సేనాని.

పారిసు, ఏప్రిలు 15:—సరైలు సేనాని రిజర్వదశములో చేర్చబడిన.

మిత్రమండలివైద్యము

అంధ్రము, ఏప్రిలు 15:—అంధ్ర పరాసు సేన లసాధారణవైద్యమును చూపుచున్నది. వానినోడించుటకు చాలకాల ము పట్టునని ప్రాంతుపుర్రజులుటంగు పత్రిక వ్రాసింది.

శత్రువులను తరుముట.

అంధ్రము, ఏప్రిలు 15:—నిన్ను నోకిఎన్ల సాంధ్యము న దినమునకుయును పోరితిమి. చాలసారులును శత్రువులనోడించి నను గ్రామమును రెండవసారి వదలవలసినదనినది. మార్వెస్టియ ద్వక్రమాగావారి శత్రుపదాతులను తిరిమితిమి. లిను కాలముయొద్ద జగ్జన్మ పదాతులను మారితప్పులు నిలువరించెను. మార్వెస్టియొద్ద శత్రువులు 7 సారులుతలపడి చొడిరి. శత్రువులు ముం దుట రాగా మరల తిరిమితిమి. గోడెను తూర్పున రాతివేళ 150 మందిని పట్టుకొంటిమి. నేడుదయమున హంగర్లు ప్రాంత మున పోరుజరిగినది. బోకోప్రాంతమున శత్రువులు ఖిరంగులను కాల్చిరి.

వేరిసునగరముపై ఖిరంగుల గాల్పుట.

వేరిసు, ఏప్రిలు 14:—మూరముననుండి వేరిసు నగర ముపై నిన్నటి దినమున ఖిరంగులు కాల్పుబడినవి. నవ్వములు కలుగలేదు. నిన్నటిరాత్రియందు మరల ఖిరంగులు కాల్పుబడి నవి. గాత్రిభాగమున వేరిసునగరముపై ఖిరంగిగుండ్లు పడుట కిదియే ప్రారంభము.

శత్రువులకు నవ్వము.

అంధ్రము, ఏప్రిలు 15:—నిన్న శత్రువుల కధికమగు నవ్వము కలిగింప బడినది. మెస్సిగుగట్టుయొద్ద మేము వారిని తిమితిమి. నోకిఎన్ల సాంధ్య తీవ్రతగుపోరు జరిగినది. అదకు మాఖిరంగిదశ వాధికముగ నేడుపరిచేసినది ఫలితము లేలలేదు. శత్రువులు మరలనే దుదయమున ముందునకు రాగలిగినది తెలి యుచున్నది. శత్రువులు మరల జరిగియు కొరకు ప్రయత్నిం తురని తెలియుచున్నది. మేమురిజావేరిజలి మరల నాక్రమించితిమి.

పరాసు సేనలు

ఎయిలెటుపంక్తిసేనలు

వైరికుల వైద్యసాహాయములు.

అంధ్రము, ఏప్రిలు 15:—పరాసు ప్రధాన స్థానముల యందుండిన రైటురు వితేభుడు డిల్లు తెలియజేయుచున్నాడు. ఇటీవల పరాసు సేనలు ఎయిలెటు పంక్తియండి వెనుకకు మర లుట సంస్కృతిరమగ నెరవేరినది. వైరికుల యుద్ధారభావము కొనియాడదగియున్నది. వెనుకకు బోవుటలో నొక్క ఖిరంగి యైన నవ్వముకాలేదు. వేరిస్సి సు గ్రామము మేము విడచి పెట్టిన ప్రదేశమునకు నడుచుచున్నది. శ్యానిలాభాలో” అయధనము తన శిఖరమునగుల గుట్టయొ యుండలి ప్రధానస్థానము. వైద్యములు వెనుకకు మరలుచుండ, వైదుర్గము నెట్లయిన రక్షింపవలసినదని దుగ్గులునందలి వైరి కుల కాజ్ఞయయ్యెను. గుట్టకు చేరియున్న లోయమాగ్గమున శత్రువైనికులు ప్రభువును కొలదిగ విచ్చేసిరి. వారియంతర మున శత్రువులు విస్తారముగ రావొడగిరి. లోయకిరు సార్వముల యందుకుపరాసువారి వైరికులుండిరి. ఈవైద్యములు రెర గంటల కాలము తమఖిరంగులను వైరులపై ప్రయోగించినవి. పరాసు వారు వెనుకకుబోవు నదికి లోయయంతరము, చచ్చినవర్గుల వైరికులలో నిండియుండినవి. ఇతర లోయలనుండి శత్రుసంఘం కులు విచ్చేయు చుండిరి. ఈ వైద్యముల నాకివేనుకులరి ప దని మేము క ప రా ను డి దొర్లి గి కా జ్ఞ య యయ్యెను. ఆము నవ్వ సంఖ్యలగులను వైరులతోడ వైరిసేన లు చాల కాల మెదిరించెను.

సయాము

ప్రభువిశ్వాసము

వేరిసు, ఏప్రిలు 12:—సయాము రామబారికర్లు పు కార్యదర్శిని ఎకోడిపారిసుపత్రికవారు ప్రసంగింపసాగెను, సయామువారు భర్తమాగ్గావలంబకులగు మిత్రమండలివారితోడ సంపూర్తిగ నేకీభవించి యున్నారనియు, అధిక పారి ట్రానికములలో సయామువారు మిత్రమండలివారికి తోడ్పడ నిశ్చయించిరనియు జగ్జన్మ లపహసించినరీతిని సయామువారి యధ్యక్షకటనము నిరర్థకము కాదనియు నుడివెను.

జర్మనీ

యధ్యనౌకను తేల్చుట

స్తాకోము, ఏప్రిలు 15:—జర్మనీవారి యధ్యనౌక రీస్టం డు అనునది నీటిపై తేల్చుబడినదనియు, కాకకు చాలవరకు నవ్వము కలిగియున్నదనియును తెలియకచ్చెను.

జర్మనీ నౌకాదళము.

అమ్మురెడ్డాము, ఏప్రిల్ 15:—జర్మనీవారి నౌకాదళము హెల్సింగుబోర్గును చేరినదని తెల్లెనుండి తెలియవచ్చినది.

జర్మనీ జలాంతర్గామి.

అంధ్రము, ఏప్రిలు 15:—95 తేదీని వై లీరియా ప్రాంత మున జర్మనీవారి జలాంతర్గామి యొందు గానవచ్చెనని రైటురు వార్తాస్థానమునకు తెలియకచ్చెను. శత్రుజలాంతర్గామి యొక కాకిను నెదిర్చియుండలి నావికులనుబంధించి, నౌకవైటారెడ్డొను డుతెను. వాయువాస్తాస్థానముపాదొనర్చి, పరాసుదేశమునకు తగ్గితేవారలను బోకుండజేసినగాని మన్రోలియావై ఖిరంగుల గాల్పునని వైరి నౌకాధికారి దొరతనము వారిని తెదరించెను. దొరతనము వారందుల కొడంబడిరి గాని పిదప వాటిని సం పూర్ణముగ దగ్గమొనర్చవలసినదని జగ్జన్మ యుద్ధాగ్నికొరతనము వారందుల కొడంబడరైరి. అదురులజలాంతర్గామి ఖిరంగులను ప్రయోగింప నారంభించి పాతులకు నవ్వములను కలిగించెను. అదానిని బోవుచుండిన నౌక యొకటి జలాంతర్గామి కెదు రయ్యెను. అంత నా రెండింటిని యుద్ధమారంభ మయ్యెను.

రహస్యపు వివరము.

జర్మనీవారికి ధాన్యము.

అమ్మురెడ్డాము, ఏప్రిల్ 15:—నిబంధనము పాటించక పోయితనముగ వ్యాపారముజరుగుచున్నదని ప్రస్తావనాశ్యాంగ సభయందు ఆహారపదార్థ పరిపాలనోద్యోగి వార్తగాదు మొక చెట్టుకొనిరి. ముందు రెండుతవర్గులయందును, తమవాడుకకు పోనా మిగిలిన ధాన్యమును వ్యర్జియములకు విక్రయించుటలు యమేనియావారు నిషేధించినవి.

హోలండు

హోలండులో నిర్బంధపై నికసేవ.

హేగు, ఏప్రిలు 15:—ఈ విపరీతిస్థితి తొలగరకకువ హోలండు రాజ్యమునందలి పురుషులకును హోలండుదేశమునందలి సంధ్యలును అవివాహితలునగు స్త్రీలకును 17-80 ఏండ్ల మధ్య నయమువారికి నిర్బంధసేవ విధింపబడినది.

హోలండులో గలభా.

అమ్మురెడ్డాము, ఏప్రిలు 14:—హోలండులో ప్రజలకును పోలీసు సిబ్బందికిని ఆహార పదార్థముల విషయమున కలహములు సంభవించినవి. ఆ సేకులు నవ్వమైరి. రాటురుదామునందు గూడ అల్లరులు జరిగినవి. హేగులో సంభవించిన కలహముల యందు 40, 50 మంది గాయపడిరి. దుకాణము లనేకములు చొరుకొనబడినవి.

న్యూజిలండు

న్యూజిలండు.

వెల్లింగ్టన్, ఏప్రిలు 11:—పార్లమెంటు సభ ప్రత్యేకముగ నొక సమావేశమును జరిపెను. లాయడు బార్డిగారి విశ్వము సందర్శనము, బలమగు యత్నముల నొనర్చు నీ సభవారు నిశ్చయించిరి. సామ్రాజ్య మహాసభయందు వార్తలుగాను తమ ప్రతి నిధులుగ నుండుటకు సభవారికికరించిరి.

జనపనార ఎగుమతి:—అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములద్వారా వెస్తుఇండిను, సాండ్విచీవులు, మెక్సికోలకు జనపనారను ఎగుమతిచేయుటకు ఇకమిదకు బొంబాయిలోని “లిటిల్ అండుకంవెన్” వారి శిఫార్సు లవసరము లేదనియు, న్యూయార్కులోని టెట్టెలు అలయన్న ఇకాకొర్నోరేటెకు కంపెనీకి పంపబడు జనపనారకుట్టుకు వై నెప్పుజేయబడు ననియు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

The Great War.

(o)
(Reuter's Agency)

Battle Continues Violently

Enemy Held Up

Western Front

Obstinate Fighting for Village.

LONDON, April 14.
(9-50 P. M.)—In to-night's communiqué F. M. Sir Douglas Haig says:—After many hours' obstinate fighting during the night and this morning about Neuve Eglise, we remained in possession of the village. The attacks were pressed with great determination and the enemy's losses throughout were heavy. The enemy to-day renewed his attempts against the village and fighting continues. We repulsed this morning attack in the neighbourhood of Baillieu and Meris. Our artillery dispersed infantry attempting to attack in the forenoon north-west of Merville. Hostile artillery was more active in the neighbourhood of Albert.

British Aerial Activity.

In a communiqué with regard to aviation, F. M. Sir Douglas Haig says:—Our low-flying machines reconnoitred the battlefield dropping twelve hundred bombs on the enemy's troops on the roads leading to the front. There were a few airfights with indecisive results. One of ours is missing.

Situation Generally Unchanged.

Skilful British Rear-guard Fighting.

LONDON, April 15.
Reuter's correspondent at Headquarters wiring this evening says:—A bitter east wind is raging in Flanders and visibility is very low. The situation generally is unchanged. The enemy continues to employ fresh troops and we likewise are steadily increasing our forces, consequently the battle is more stationary, although as intense as ever. Yesterday morning, the Germans launched a heavy attack against a length of the front, which they have been attacking continuously but unsuccessfully for the past two days, undoubtedly calculating that the British, were worn out and that another smashing blow would finish us. But fresh reinforcements were helping the defenders, and flung back the enemy with terrible losses. The methods of the enemy attacks make heavy losses absolutely inevitable. His formula for shock tactics consists, in pushing forward a succession of dense waves at close intervals, and as the front line is killed off others press on by sheer weight of men behind. Frequently his advance has been checked by a barrier of piled up corpses. Our rear-guard fighting has been skilful and valiant beyond words. While machinegunners holding a series of little posts have poured bullets into the enemy until their ammunition has been exhausted, the main body has slowly fallen back upon prepared positions. Each backward step has been made perfectly, methodically and exacting the full price for what has been yielded. Never have troops fought with such superb courage and tenacity as they are now displaying. They have got their backs to the wall indeed and F. M. Sir Douglas Haig's order has vastly heartened them. The British have learned the fighting qualities of the Poilu. The French are indeed magnificent, and their moral is conspicuously one of irresistible confidence.

Enemy's Apparent Objective

The enemy is apparently endeavouring to gain command of the line of communications, between Baillieu and the north, and he is fighting desperately with mechanical bravery and iron discipline. The enemy is apparently hoping to envelope the big forest of Denicpe, by thrusting through Hazebrouck and thence southward, but the latest intelligence shows that he is progressing very little in this direction, as our resistance at certain points along the line is baffling his plan. After the fourth repulse at Neuve Eglise last night, the enemy maintained a heavy pressure around the place gaining a little ground at a few points east of the village. Heavy attacks south of Baillieu extending towards Meris have continued since morning. Yesterday morning the enemy attempted to advance on a thousand yard front south of the Lys, but was smothered by our artillery. Another advance from Oerville was likewise flung back, while an intense bombardment heralding enemy infantry between the Wytschaete and Kemmel ridge came to naught by concentrated retaliatory barrage. Our withdrawal near Lecon towards the La Bassée canal was to more favourable defensive positions. I judge that the critical period of the battle was on the 12th. There was a stage even, that, had the enemy pressed his advantage, the consequences would have been serious. His failure to improve the opportunity was presumably because he could not. Since then, there has been a steady improvement in the general position. The latest news is very encouraging, almost cheering. Notwithstanding the continued efforts of the enemy, the line is holding firm. Prisoners state, that their losses are terrible and hardships extreme. A formidable thrust, has for the present been arrested, and every hour diminishes the enemy's prospect of success. His position tactically is not good, and conditions might develop rendering it distinctly bad.

French Tactical Withdrawal.

Gallantry of Troops During Operation.

Reuter's correspondent at French headquarters says:—The recent tactical withdrawal upon the line of the Ailette was a complete success and noteworthy for the gallantry of the troops, covering a difficult movement which was effected without loss of a single cannon or machinegun. The village of Barisis lies in the middle of the angle of the territory which was evacuated and

the dominating point was a hill crowned by the castle of Coucy Le Chateau, a very fine European specimen of mediaeval military architecture. While the troops were retiring the defenders of this Castle were ordered to hold on at all costs. Small parties of the enemy advanced into the gully leading to the height of Coucy Le Chateau dense waves following. French machinegunners lined both sides of the gully, thirty six firing continuously for forty-eight hours during the night and ninth of April. Over a million rounds were fired. When the French retired, the valley was grey with German corpses. A company commander who was ordered to check the Germans advancing in dangerous masses up the other ravine collected forty crack grenadiers and pushed back the enemy several hundred yards pursuing, until they were throwing grenades at a range of three yards.

Review of the Situation.

LONDON, April 15.
WASHINGTON.—The War Secretary on his Weekly Review says:—The enemy is waging the battle to achieve victory. His sole aim to-day is the annihilation of the British armies. Thus terrain counts but little and if the enemy can muster driving power he will continue assaults. The probability of enemy offensive in Italy as soon as weather is favourable is increasing.

Minor Operations.

LONDON, April 15.
A French communiqué says:—We took ten prisoners in perfectly successful minor operation in the region of Hangard, where we have taken 150 prisoners since the 12th. We made several raids between Montdidier and Noyon and south of Mont Tatu in Champagne and brought back prisoners. Enemy attempts north of Chemin des Dames and south of Corbeny were unsuccessful.

Anglo-French-American Army Constituted.

General Foch Appointed Generalissimo.

London, April 14.
PARIS: It is now officially announced that General Foch is appointed Generalissimo of all the allied armies in France. Respective Governments have given General Foch widest powers in order that he may act and his actions will not be questioned, thus an absolutely united Anglo-French-American army is constituted.

Kaiser at the Front.

LONDON, April 15.
AMSTERDAM.—Kaiser was present at the attack on Armentieres.

Enemy Driven Back.

LONDON, April 15.
British Communiqué says:—There was severe fighting all day yesterday around Neuve Eglise. After beating off numerous attacks, we finally were compelled to withdraw a second time from the village. Strong enemy attacks in the afternoon were made at a number of other points of the battlefield. There was fierce fighting north-west of Merville, where the German infantry were driven back with great loss. Hostile infantry, advancing along the northern bank of the Lys Canal, was caught by our artillery fire and made unable to develop attack. No fewer than seven enemy attacks were made during the day in the Merville sector, but all were repulsed with heavy loss. In one case, the enemy advanced to assault in five waves and under weight of this attack the line bent slightly back but counterattack completely restored it. Parties of enemy, southward of Baillieu, temporarily penetrated our positions, but were driven out and the line restored. During a successful minor operation at night, eastward of Robecq we took 150 prisoners. Fighting occurred this morning in the neighbourhood of Hangard, where we improved our position and took a number of prisoners. Hostile artillery was active in the neighbourhood of Bucquoy.

Position Obscure.

LONDON, April 15.
Reuter's correspondent at British Headquarters, wiring to-day, speaks of enormous losses inflicted on the enemy in yesterday's fighting especially by machine-guns at close range. We smashed attacks against Messines Ridge. The bitterest struggle was for Neuve Eglise, where big forces on both sides were engaged. The situation here to-day is obscure, but our guns were reported to be shelling the ruins of the place. This morning which suggests that the enemy has again gained a footing there and that we are counter-attacking.

Prisoners say the effort to take Baillieu will be renewed. We have retaken the hamlet of Reizuvineg three thousand yards east of Robecq. Givenchy and Festubert have been heavily shelled.

Allied Gallant Stand.

German Admiration.

LONDON, April 15.
"Frankfurter Zeitung's" correspondent at the front wiring on the 6th April said that the time of surprise is over for the present. The British and French were extraordinarily active and must be yet systematically overcome. The process was neither quick nor simple as many might think or desire.—(C. & M. Gazette.)

Recent German Losses.

Significant Statement by News Agency.

LONDON, April 15.
AMSTERDAM. It is significant that Wolfbureau, the semi-official German News Agency, has felt compelled to issue a statement regarding the German losses. It emphasises that the majority of wounded are walking cases and reiterates that losses are normal for such big operations. "La Journal" states that the German losses are excessive, and may at a given moment become serious.

The German Commander.

AMSTERDAM.—The "Kölnische Volkszeitung" says:—General Ferdinand Von Quast, who is commanding the army in the Armentieres sector, is sixty-eight. He commanded an army corps on the invasion of France, also in the Aisne, Champagne, and Somme battles. He became Commanding General of the Guards Corps at the beginning of 1917.

HAIG'S ORDER TO HIS TROOPS.

French Press Comments.

PARIS:—The newspapers unanimously praise F. M. Sir Douglas Haig's order of the day, which they say was immediately answered with virile energy by the heroic British troops.

Mr. Marcel Hutin in the "Echo de Paris" says the road to Calais and Dunkirk is henceforth closed to the Germans.

The "Matin" says the tenacity of the British resistance undoubtedly enables the dominating positions, which form a barrier between the Lys and the Dunkirk coast, to be put in a state of defence.

The "Excelsior" says the Anglo-French reserves are not yet engaged. The battle is only beginning. The Allied High Command has its own reasons for letting the enemy exhaust himself.

Mayor of Mecca's Congratulations.

LONDON, April 15.
Mayor of Mecca has telegraphed to the Lord Mayor of London congratulating the Citizens of London in name of all inhabitants of Mecca on the "inspiring spectacle of valiant and glorious opposition which, with invincible heroism, is being offered to fruitless assaults of German hordes by their fellow citizens on West Front." Lord Mayor has replied acknowledging the "inspiring message of noble citizens of your ancient revered capital. Message of the Free People of Mecca to Freemen of London will be treasured in our archives as a testimony of brotherhood of those fighting for liberty."

Great Britain

British Prisoners.

TRAGIC RECORD OF GERMAN BRUTALITY

Men Starved to Death.

LONDON, April 14.
The Report of the Committee presided over by Mr. Justice Younger on enemy treatment of British war prisoners on the western front constitutes another tragic record of German brutality and calculated deception. It shows that war prisoners were systematically compelled to engage in work forbidden by the laws of war close behind the firing line, thereby being deliberately exposed to enemy and Allied gunfire. These inhuman conditions continued after the Anglo-German Agreement of last year, whereby no war prisoners should be employed in any way within thirty kilometres of the firing line. An instance is quoted where one Allied shell killed seven and wounded four war prisoners in Belgium. The Report furnishes appalling evidence concerning the systematic semi-starvation of prisoners. A case is quoted where a party appealed to a sentry for permission to pick stinging nettles and dandelions to reduce the pangs of hunger. Dirty potato peelings were picked up, and a starving Australian was shot for attempting to pick up a piece of bread which a Belgian woman had left by the roadside for the prisoners. They rarely received food parcels from friends owing to the Germans not officially acknowledging the existence of prisoners in the occupied territory. Their existence was often not notified, but if permitted to write they were compelled to date letters from false addresses. Several thousands of parcels were known not to have been delivered, notably in the case of a party of seventy-seven Newfoundlanders. The prisoners' misery was intensified by the inadequacy of accommodation and the lack of the supply of clothing. In some cases men were compelled to sleep in a roofless barn where rain poured in, but were compelled to resume work in soaked garments. In another instance one hundred and ten were accommodated in an unheated room in midwinter fifteen by twenty feet on bare boards and without blankets. When utterly worn out the prisoners were sent from the lines to German prison camps in a ragged verminous condition and half-savage with hunger and bad treatment. The report shows that the cause of a number of deaths which the German Government admitted was plainly attributable to starvation and the awful conditions to which the prisoners were subjected.

The Irish Parliament.

Forecast of its Composition.

LONDON, April 15.
The "Daily Telegraph's" Parliamentary correspondent, giving a forecast of the Home Rule Bill, says the Irish House of Commons will be composed of 200 members, eighty of whom will be guaranteed to Unionists. The Senate will consist of sixty-four members representing different interests. Forty-two Irishmen will sit in the House of Commons. The Irish Parliament will have full powers of internal legislation, administration, and direct taxation. Other matters will be decided after the war.

Horse Racing in England.

LONDON, April 13.
In the House of Commons, Mr. Lambert asked, whether in view of intense struggle in France, it was proposed to permit horse racing in United Kingdom. Mr. Macpherson replied that Government did not consider that there was any reason to stay the present limited programme of racing which was considered necessary in order to maintain important industry of horse breeding.

American Labour Leaders' Visit.

LONDON, April 15.
A deputation of American labour leaders has arrived in London on a three weeks' visit to munitions and other centres. The members interviewed said they had been already deeply impressed by what already seemed Britain's gigantic effort.

France

General Sarrail on Reserve List.

LONDON, April 15.
PARIS:—General Sarrail has been placed on Reserve List.

Russia

Gloomy Ukrainian Situation. No Agriculture Labour.

LONDON, April 15.
ZURICH:—A correspondent of "Frankfurter Zeitung" in Ukraine sends most gloomy account of the conditions. Shops and warehouses are empty. Peasants' stocks are depleted and best wood corn has been used for feeding cattle and secret distilling. Peasants have destroyed the farm machinery and slaughtered cattle and no agricultural labourers are available for harvest.

Italy

Italy Ready.

Premier's Confidence in Her Forces.

LONDON, April 14.
ROME:—Signor Orlando, after visiting the front, telegraphed to General Diaz that he wished that the confidence that the visit inspired in him should spread throughout Italy and the army which was never more worthy than at the present hour of supreme crisis. The enemy's blow, when it fell, would find Italy ready.

The Italian Front. Enemy Aviation.

LONDON, April 15.
Reuter's correspondent on the Italian front says that the commander of an aviation camp during Signor Orlando's tour in the front reported that enemy aviators no longer dared to appear by light.

Great Attack Anticipated.

"Corriera Della Sera" correspondent at the front says that there are increasing indications that a great Austrian attack will be launched in the mountain zone immediately the weather is more settled. The enemy's effort will be in westerly direction. Although prisoners report death from starvation at home, the Austrian army is well fed and supplied:—(C. & M. Gazette).

Siberia

Allied Troops at Vladivostok.

LONDON, April 13.
Sir Robert Cecil stated in Commons that no assurance had been given that the British and Japan troops would be withdrawn from Vladivostok as soon as order was restored, but he hoped incident would soon be closed.

Replying to Mr. Lees Smith, Sir Cecil said recent Reuter message that British and American officers reported that rumours of arming of prisoners in Siberia were greatly exaggerated, was substantially correct.

America

OBITUARY.

LONDON, April 15.
WASHINGTON:—Death is announced of Senator Stone.

Africa

German Submarine off Liberia. Monrovia Bombarded.

London, April 15.
Reuter learns that a German submarine appeared off Liberian coast on 9th April and seized a small armed vessel which was torpedoed after the crew were made prisoners. The Commander sent an ultimatum to the Government and threatened to bombard Monrovia if wireless were not dismantled and the French cable closed. This was accordingly done. Later, the Commander insisted on their destruction which the Government refused. The submarine thereupon bombarded Monrovia for one hour, destroyed stations and inflicted casualties. A passing steamer interrupted the submarine and fight between the two vessels ensued.

Central Powers

Effective Allied Air Raids. Significant Incident in Bavaria.

LONDON, April 15.
The effectiveness of the Allied air raids on Germany is further illustrated by the fact the Second Chamber of the Bavarian Diet unanimously requested the Government to urge the Imperial authorities to try and arrange a general agreement for the cessation of hostile air raids on places outside the area of military operations. The representatives of the Bavarian Government welcomed the motion and stated that the Ministry of the Interior was already in communication with the War Ministry on the matter.

Battleship Refloated.

LONDON, April 15.
ST. CROIX:—The German battleship "Rheinland" is reported to have been refloated badly damaged.

Great Zeppelin Shed Burnt.

LONDON, April 15.
LUNN:—The great shed near Friedrichshafen, the original home of Zeppelins, was destroyed by fire on Saturday night as the result of an explosion. The flames were visible throughout Western Switzerland.

The Future of Belgium.

German Commander Opposes Restoration

LONDON, April 13.
AMSTERDAM:—General Keim, for three years Military Governor of the Belgian Province of Limburg, in a special speech in Berlin characterized the restoration and indemnification of Belgium as monstrous. Belgium had only been treated according to the laws of war. Military, economic, and political guarantees in Belgium were impossible. The annexation of Flanders Coast with the necessary Hinterland and the conclusion of a German peace with indemnities were indispensable.

Czernin's Resignation Accepted.

LONDON, April 12.
AMSTERDAM:—A Vienna telegram states that the Emperor has accepted Czernin's resignation.

Cause of Resignation.

LONDON, April 15.
While internal reasons also contributed to Czernin's resignation, immediate and chief cause was the publication of Emperor Karl's letter, which made Czernin's position very difficult. Apparently Czernin did not know of the existence of this letter, which, in spite of allegation of falsification, is everywhere accepted as genuine.

German Fleet at Helsingfors.

LONDON, April 15.
AMSTERDAM:—A Berlin telegram states that the German Fleet has arrived at Helsingfors.

Clandestine Trading.

Rumanian Corn for Germany.

LONDON, April 15.
AMSTERDAM:—In the Prussian Diet, food controller Waldow complained of devastating effects of clandestine trading, evading the regulations and added that Rumania had been compelled to sell Germany her corn surplus for the next two years.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

Calcutta

Calcutta University Infantry.

Governor's Inspection.

CALCUTTA, April 15.
This morning H. E. the Governor attended by Captain Hyde, A. D. C. motored down to the shooting range and Belghariast to see the Calcutta University infantry encamped there practising at the butts. Sir Lancelot Sanderson Vice-Chancellor of the Calcutta University, the Hon'ble Mr. Wordsworth, Director of Public Instruction, the Hon'ble Dr. D. P. Sarabandhikary, President of the University Corps Committee and Dr. S. P. Sarabandhikary C. I. E., Joint Secretary to the Corps met His Excellency on the camping ground attended by Captain Gray, the Officer Commanding. His Excellency made a tour of inspection watching different platoons at bayonet fighting and musketry drills. His Excellency then went on to the range and watched the shooting. Before leaving His Excellency addressing the officer commanding said:—Captain Gray, I hope you will take the early opportunity of telling the men on parade how greatly pleased I am with the excellent progress they have made. I only hope that when this camp breaks up it will be possible for them to keep up their training and maintaining their efficiency.

Benares Sanskrit College.

Death of the Principal.

NAINITAL, April 15.
Doctor Venis C. I. E., Principal, Sanskrit College, Benares, died at Nainital last night.

Tata Industrial Bank.

Calcutta Branch Opened by Governor.

CALCUTTA, April 15.
Lord Ronaldshay opened this morning the Calcutta branch of the Tata Industrial Bank. The function was attended by a large number of business-men, both Indian and European. Sir Rojendranath Mukherjee, Chairman local Branch, inviting His Excellency the Governor to declare the Bank formally open, said that the main activities and efforts of the Bank should be directed towards the industrial growth of India. The Industrial banks had played a considerable part in the development of industries in countries like Germany, Austria and Japan. Such Banks had made it possible for small industries to be enlarged and brought to prosperity. It was proposed to try the experiment in this country also. It was a source of considerable pride to them that subscriptions in India had amounted to rupees seven crores, apart from further subscriptions. His Excellency in declaring the Bank open said that he believed that they were on the threshold of a big industrial expansion in India. He had heard of credit Bank of Germany described as general staff of German industry and the brains of German industrial array. The people of the country may take a leaf out of their book and introduce into India a bank which might fittingly be described as brains of Industrial army. The mission which lay before the Tata Industrial Bank was not merely a practical one, but was also an educative one. The masses of this country should be taught that credit was an asset of greater value than mere bullion.

His Excellency the Governor of Bengal and party left on 15th morning by special train for Darjeeling.

Silver in Transit.

A New Order.

CALCUTTA, April 15.
The following Press Communiqué was issued on Sunday night. The Indian Paper Currency Act provides for holding as part of Paper Currency Reserve of silver, all gold coin or bullion in transit to and from India in certain circumstances. This Act does not, however, cover the case of silver held in the United States and transit therefrom to India at the present time. The bulk of the Government of India's purchases of silver are being made in the United States and it is desirable to enable such silver to be treated as portion of Paper Currency Reserve after its acquisition by or on behalf of the Government of India in the United States and during the period of its transit to India. An Ordinance is accordingly being promulgated to-day, Monday, April 15th, providing that silver so held may be deemed to be part of the Paper Currency Reserve. The quantity of such silver in transit to India at the present time is very considerable amounting approximately to fifteen million ounces.

Calcutta Municipal Bill.

Bengal Leaders Conference.

CALCUTTA, April 12.
A conference of Bengal leaders was held at the Indian Association room under the presidency of Mr. Surendranath Bannerjee for considering the Calcutta Municipal Bill. Mr. Bannerjee regretted that the importance of the Bill was not sufficiently realised by the public. The Bill was a most retrograde measure and the people should protest against it. He suggested the appointment of a committee to consider the Bill to agitate against the reactionary provisions of it and to educate public opinion in the matter. A strong committee was appointed.

Calcutta Municipal Bill.

CALCUTTA, April 15.
A conference of the ratepayers of Calcutta was held this evening at the British Indian Association under the presidency of the Hon'ble Rai Sith Nath Ray Bahadur to consider the Calcutta Municipal Bill. Resolutions were adopted that the Bill should be so amended as to make the Corporation the supreme authority in Municipal administration of Calcutta and that the executive head of Municipal administration be made subordinate to the Corporation.

Hat Sooting Cases.

CALCUTTA, April 15th. Judgment has been delivered by the Noakhali Special Tribunal in Zemindar's hat looting case. Of the original 28 accused three were discharged during the trial four had been acquitted and the rest convicted, sentences ranging from eighteen to two months rigorous imprisonment, in addition to fines. Of the fines if realized 475 rupees were directed to be paid to the aggrieved shopkeepers.

The Jessore Special Tribunal has disposed of Bagdata hat looting case. Of the 43 accused six had been acquitted one boy sentenced to 12 stripes and the rest to imprisonment ranging from a fortnight to 4 years.

Bombay

Mysore State Budget.

Estimates for 1918-19.

BOMBAY, April 14.
Budget estimates of Mysore State for 1918-19 states that the increase under Police was chiefly due to extra grant of Rs. 95,000 as the result of reorganization of the department about to be sanctioned. The provision under medical is 93,000 more than revised estimate of 1917-18 and is mainly due to grant of 52,000 for reorganization of medical department and also to some increase of European medicines on account of high prices. Provision of 37,51,000 or 8,24,000 in excess of revised estimate of 29,27,000 in the current year for education has been made. This increase is partly due to provision being made under all heads as in current year's budget and partly to grants for benefit of depressed classes (50,000,) for furniture, building and appliances in aid of primary schools (50,000,) for opening Panchama schools 23,000, for scholarships in Girls High Schools 28,000, for visual instructions 15,000, for extension of lecture work (10,000) and other items. An additional grant of two lakhs is provided in Mysore University for organising course of study in law and for strengthening professorial staff. A provision of 24,92,000 is made in the next year's budget for outlay of Krishnaraja Sagar works i.e. reservoir dam and connected channels. Putting up of a sixth installation of Cauvery sewer scheme having been considered desirable special provision of two lakhs has been made for the purpose. A sum of 25 lakhs has been provided in the budget for industrial undertaking including iron scheme in Shimoga district.

Price of Cotton.

Government Action.

BOMBAY, April 14.
It is understood that in response to the representation made to the Government in favour of fixing the price for Broach settlement an undertaking has been given to fix the price by ordinance provided that trade can first agree as to what the rate should be. It is stated that the Directors of the Bombay Cotton Trade Association and cotton Exchange have agreed to recommend to the Government to fix the price at Rs. 712 and an ordinance fixing the figure will probably issue very shortly. It is also understood that the Government have made their action conditional upon steps being taken to prevent further disturbances of market which arise very largely from the absence of any arrangement for periodical settlements of differences on forward contracts and partly from the narrowness of principal forward contracts. It is stated that forward business in the next seasons crop will not be permitted to start until a clearing house has been established with machinery to remedy these evils.

At present a hoarding feeling prevails in Bombay cotton market and there has been a drop of Rs. 50 in forward contracts of Broach in the last two days. There is good demand for ready.

EDUCATION OF MAHOMEDAN POOR. Mahomedan's Donation.

POONA, April 16.
At the Collector's bungalow on Sunday in the presence of the Hon'ble Mr. Ibrahim Jaffer, Khan Bahadur Peer Mahomed and other mahomedan gentlemen, cotton merchants of Sholapur, Mr. Budan Sahib Abdul Sahib made over to the Collector of Sholapur a sum of Rs. 7000 for the establishment of scholarships for poor Mahomedan students who attend Sholapur High School. The donor was thanked by Mr. Sen for his generosity at a time when the backwardness of Mahomedan education stands greatly in need of stimulus of scholarships.

Punjab

National Insurance Banking Company Liquidation.

LAHORE, April 15.
In the appeals filed by several Gay, Mysore and Madras contributors against the new call of Rs. 65 per share made by Mr. Barrow, Additional Judge, Lahore, upon the contributors of the National Insurance and Banking company Limited, in liquidation, of Amritsar, the Hon'ble Mr. Justice Shadi Lal in the Chief Court has passed orders. His Lordship observed that it would have been difficult to sustain the order of Rs. 67 call, but the liquidators have resigned and the new liquidator has represented to Mr. Prenter, new liquidation Judge, that a much smaller call would suffice. Whereupon Mr. Prenter has passed orders allowing the liquidator to compromise with all the contributors who would pay Rs. 20 per share before the 30th September next, in addition to the old call of Rs. 35 per share. His Lordship accordingly confirmed that order and allowed the appeals to be withdrawn. His Lordship passed no order as to costs.

Burma

Deck Passengers.

Burma Government's Resolution.

RANGOON, April 15.
According to a Government of Burma resolution issued to-day, a deadlock arose apparently at the conclusion of the commission of inquiry into the allegations of inconvenience and hardship suffered by deck passengers immigrating into Burma from India. The committee consisted of Mr. J. R. Hardiman, Collector of Rangoon as Chairman, and Messrs. A. F. W. Bell of the B. I. S. N. Co., and Dr. F. J. Mehta. The two latter issued dissenting reports, and according to the resolution unanimity was impossible and the committee agreed on scarcely anything except that large number of immigrants was essential for the prosperity of Burma. The chairman did his best to secure a common basis of agreement and both Mr. Bell and Dr. Mehta were no doubt actuated only by the most obvious desire to state facts as they appeared to them. No other result was possible than disagreement disclosed in the report. The Government resolution then traverses the grounds of complaint and stated that it was quite clear that any hardships such immigrants as coolies' class might have suffered had been aggravated by the circumstances connected with the war. It was also quite clear that the returning immigrants had been subjected to great inconvenience in the matter of securing passage tickets and that none of the authorities concerned had considered it their business to do anything appreciable to mitigate their hardships. The resolution then deals with the measures for coping with congestion at this end and the need for shelter for waiting coolies. The Lieut. Governor holds that it is necessary to secure that the deck passengers shall be able to get their tickets at proper published prices without having to wait for days in rain or sun or to go through a pandemonium of struggling people in order to get their tickets, that in respect of embarkation and transport of their baggage, arrangements shall be such that they are not subjected to extortion on the part of porters. It is the company's clear and distinct policy to transport baggage free. In the case of passengers disembarking arrangements shall be such that such passengers are not unduly harassed for medical examination, and that detentions of persons suspected to be suffering from contagious disease shall not be attended with discomfort that can be avoided. To secure this the local Government has decided to appoint the Collector of Rangoon to be Protector of Immigrants and Emigrants for the port of Rangoon. To assist the Collector arrangements are being made to obtain the services of specially selected officer of Madras Provincial Service thoroughly acquainted with Tamil and Telugu, who will be able to win confidence of immigrants understand their grievances and explain to them the orders and arrangements made for their better comfort and convenience. Functions of the Protector of Immigrants and Emigrants and his assistant are detailed. The Lieut. Governor hopes that the B. I. S. N. Coy. and public authorities will assist the Collector to avoid taking legislative action.

The Burma Government Gazette to-day announces the appointment of Mr. M. K. Duraiswamy Mudaliar of Madras Provincial Service as Assistant Protector of Immigrants and Emigrants.

BURMA LEGISLATIVE COUNCIL.

MAYMYO, April 15.
Meetings of the Burma Legislative Council were held at Government House, Maymyo, on the mornings of the 12th and 13th. At the conclusion of the second meeting His Honour the Lieutenant-Governor Sir Reginald Craddock said that there were certain matters on which he would like to address the Council. He referred particularly to a letter from H. E. the Viceroy regarding War Loan for this year and urging the importance for a new great effort. The exact terms of the Loan were not known, but preparations for the effort should be made despite the fact that conditions in Burma were not so favourable during the last year. He said the weakness of the paddy market, the high prices and the dislocation of business owing to lack of shipping facilities, all these militate against the Loan. But on those who have money, especially those who have gained it by the war, the obligation to subscribe is greater. No official proposals can be made, but it is hoped that the forthcoming year will be a year of great effort. He said that the Government of India had decided to issue a War Loan of Rs. 100 crores, and that the Government of Burma had decided to issue a War Loan of Rs. 100 crores. He said that the Government of India had decided to issue a War Loan of Rs. 100 crores, and that the Government of Burma had decided to issue a War Loan of Rs. 100 crores.

and the Prime Minister's election call to the dominions beyond the seas to participate in a greater effort than has hitherto been put forth. We reply on non-official as well as official effort both by 'precept and example to make the loan a success. The inconveniences and sacrifices of Burma are trivial compared to those borne by the other parts of the Empire, but now the cause of the Empire is the cause of every part of it and the happiness and prosperity depend on the victory.

Turning to local affairs His Honour said that he quite recognised that the people of Burma and the council were anxious for progress. His predecessor Sir Harcourt Butler had put his finger on many features in the administration which required attention and wisely determined that the lines of advance should not depend only on the advice of his officers, but also on that of non-officials whose experience might be most useful. Consequently several committees of officials and non-officials were formed and this involved considerable trouble to those on these committees and he was most grateful to them for the valuable suggestions put forward. To carry these recommendations into effect would take time as they had to be digested and considered. There was no development on improvement, however, which did not entail heavy expenditure and on that the success of everything depended. The success of primary education, the extension of communications, the developments of agriculture and industry all depended on the available financial resources and it was to that he was devoting his attention. He went on to say that he must represent clearly our needs and circumstances to the Government of India for the time has come for readjustment of relations between the Imperial and Provincial finance and if we do this I have no fear that we shall not be generously treated. To make our needs known ought to be no easier task for Burma than would be the case of less isolated provinces. During the four months I have been in Burma I have been devoting my time to the acquisition of local knowledge which is absolutely necessary if the head of the Government is to devote his energies successfully to the welfare of the province to the best advantage. If all goes well, I hope to be able to say something more definite before we next meet but I prefer concrete performances to too vague and general promises. The success of our domestic affairs depend on the successful terminus of the crisis through which the empire is passing. In comparison with this everything is petty and nothing of urgent importance. In conclusion he hoped that when they next met the general horizon would be clearer and the dawn of better things at hand.

Cargo Boat Strike.

RANGOON, April 13.
The strike of cargo boat carpenters and caulkers in Rangoon port which broke out again last week has been brought to an abrupt conclusion. The commissioner of Police on Wednesday had nine ringleaders in front of him and while informing that the fulfilment of their contracts did not concern him, he warned them that no picketing, intimidating or assaulting of workers would be tolerated for a moment. The men have returned to work.

United Provinces

Alleged Embezzlement.

ALLAHABAD, April 15.
At the resumed hearing to-day of the case against the Managing Director of Rechabites for alleged embezzlement Mr. Ganesh Pershad, head clerk of the Society's Office, examined, said that money orders were signed for and received by Mr. Dye after ledger clerk had made out slips. Witness described the office procedure and identified office registers filed by prosecution and described the method of preparing cash books.

The Hindu University.

BENARES, April 15.
Dr. Ganesh Prasad at present University Professor, Calcutta, has been appointed principal at the last court meeting of the Hindu University.

An At Home.

His Highness the Maharaja of Benares was at home at Wadeshar Palace to the Lieutenant Governor on the 13th April. The party was largely attended. Amongst those present were His Highness the Maharajah Scindhia some members of local and Imperial Legislative Council, Mrs. Sarojini Naidu and a number of European ladies.

During the course of his reply to the Maharajah of Benares' speech at a State banquet at Benares yesterday Sir Harcourt Butler said:—Dismies as silly rumours which you hear. In the last two days rumour has flown about that India is in present danger of invasion and so forth. I can authoritatively and most absolutely contradict but let that be. The arm of Sirkar is long. The British Empire was never so strong as it is to-day.

South India

Alleged Murder of Marwari Girl.

Trial at the Sessions.

BANGALORE, April 15.
Major E. H. S. James, Sessions Judge of Civil and Military Station today began the hearing of a case in which Naga and Yesoda Bai were committed to Sessions by the District Magistrate in connection with alleged murder of a Marwari girl on the 8th February last. Mr. C. S. Doraswamy Iyer Government Advocate instructed by Inspector M. T. Smith appeared for prosecution and in detailing particulars of case said that Naga was charged with murder and robbery of jewels and Yesoda Bai with murder, robbery and being present on the occasion abetted the crime. J. P. Saldhana appeared for Yesoda Bai and Mr. Raghavachari for Naga at the instance of the court. After Mr. Doraswamy Iyer gave the facts of the case the court adjourned to lunch.

Fire in a Coffee Shop.

As a result of the fire last night a coffee shop attached to the 2nd Battalion Training Depot was burnt down. The loss was estimated at Rs. 10,000. The fire was caused by a defective chimney. The fire was extinguished by the fire engine. The fire was caused by a defective chimney. The fire was extinguished by the fire engine.

Mysore State Railways.

BANGALORE, April 14.
The approximate returns of the Mysore State Railways show that the total earnings of the week ending the 23rd March 1918 of the Kolar-Chickbalpur light Railways was Rs. 8413 0 0 or Rs. 82 5 1 per mile of Railway; of the Tarikere-Narasimharajpur tramway Rs. 700 or Rs. 26 5 1 per mile of tramway, and of the Mysore-Arsikere Railway Rs. 5643 0 0 or Rs. 54 13 0 per mile of railway. General Ingleton yesterday formally opened the Blighty Tea Rooms under the auspices of the Bangalore Temperance Federation for use of troops.

Stop-Press Telegrams.

[REUTER.]

[UNCORRECTED]

LONDON, April 15.
In the House of Commons, Mr. Bonar Law refused Nationalist request for additional days discussion of proposal to apply compulsion to Ireland. Auckland Geddes stated that Government was to enforce principle, that no man over present military age should be taken for service if situation could be met by calling up men of present military age. Age of twenty-five had been selected for clean out in civil service, because above twenty-five men were really indispensable from point of view of war effort. This did not mean that civil servants over twenty-five, were not being released as rapidly as possible certain Govt. offices were considering desirability of releasing all men fit for general service up to fifty-three.

Macpherson declined in public interest, to state number of troops in Ireland. Up to November 31st, Ulster has contributed over fifty-eight thousand recruits, and rest of Ireland over sixty-five thousand.

Luncheon was given today at House to representative Americans who are touring Great Britain. Visitors declared that Labour in United States was pledged to support allied cause until Germany was beaten to her knees.

Falfour Said: Central Powers now admitted that famous Reichstag resolution, forgoing war indemnities and conceding right to self determination, was merely camouflage Germany now stood forth unadorned, as a great robber state. Her object was to make France, England, and America, Second class Powers, and to base world as a great colossus, but he was confident that this would prove another of Germany's profound miscalculations.

(ASSOCIATED PRESS).

CALCUTTA, April 16.
Mr. Das Gupta, third Presidency Magistrate on Monday delivered judgment in a case against Srilal Chamarla and Mimraj Bania, two rich and well-known Marwaris who were charged with having attempted to offer a bribe of Rs. 5,000 to Mr. A. F. Mukherji, late Fifth Presidency Magistrate of Calcutta through his bench clerk Mr. Karma Chusan Bannerjee. The Magistrate in the course of a lengthy judgment found the first accused [Srilal] guilty under Sections 161 and 169 read with 116 I. P. O. and sentenced him to three months rigorous imprisonment and a fine of Rs. 1000 or in default two months additional imprisonment. The second accused Mimraj who was convicted of aiding and abetting was sentenced to pay to a price Rs. 1000. At the High Court on Monday afternoon Mr. Jackson moved for bail on behalf of Srilal Chamarla before the Chief Justice and Mr. Justice Beauchamp. Their Lordships granted bail until Wednesday next by which time their Lordships understood the petitioner would file his petition. The petitioner was directed to enter into his own recognisance for Rs. 10,000 with two sureties for Rs. 10,000 to the satisfaction of the Presidency Magistrate.

Conditions are becoming unsettled in Northwest India, but no rainfall occurred except locally in Upper Burma, South Assam and head of the Bay. Chief amounts are Maymyo, Silchar, Jessore and Balasore three quarters of an inch.

FORECAST: No large change.

ఇబ్రీవారు సన్నద్ధులై యుందుట.

కోమ, ఏప్రిల్ 13:—యధ్యక్షము నీక్షించిన యనంతరము ఆల్లెండ్ గారు డియాబీ నేనాని కొకతండ్రివార నంపిరి. సమర రంగమును సందర్శించినందులకు తమకు గలిగిన శక్తియు ఇబ్రీదేశ పంతులకు వ్యాప్తిపరచుమనవి తెలియ పరచిరి. శత్రు సేన లే సమయమును ముట్టడించినను, అందుల కిబ్రీ రాష్ట్రము సన్నద్ధమై యున్నది.

ఇబ్రీరంగమున శత్రువై యానియులు

లండను, ఏప్రిల్ 15:—శత్రువేమనీయులు పకటికగా రాజులున్నారని ఇబ్రీ నేనాని నుడివెను. ఆస్త్రియావారు వెద్దయెత్తున పర్వతప్రాంతమున తలపడు నూచనలుగలవు. వారు పశ్చిమమున తలపడెదరు.

ఉక్రేనియా దురవస్థ

బ్యూరొచ్, ఏప్రిల్ 15:—ఉక్రేనియనందలి విశేషములు ప్రాంతంపర్వత జీతంగు పత్రిక కిటులు తెలియజేయుచున్నాడు:—దుకాణములు మున్నగునవి సామానులు లేకయున్నవి. వ్యవసాయవారు పశువులు మున్నగునవి కూన్యమైనవి. గృహమున పశువులకు మేకజేయుచున్నారు. పశువుల నేకములు నిధింపబడినవి. వ్యవసాయపు పని బట్టిన చూచుకొను ధ్యంసము గృహిణులకుడినది. గృహములలోనివి వికారముగనుండు కొలు తెలుసుకొన్నది.

ప్లాండ్రులో విషమనమరము

మిత్రమండలి కనుకలము.

జర్మనులకు ప్లాండ్రు రంగమున పికార్డే అలూయసు రంగములలో కలిగిన లాభముకంటె నధికముగా కలుగు నూచ నలులేవు. వారు చాల విజయములను బడసిరి. ప్లాండ్రుల నాక్ర మించిరి. కాని స్థితి యధాప్రకారముగానే యున్నది. మిత్ర మండలిసేన యధారీతిన నిలిచి ఎదిరించుచున్నంత కాలమును సమర విధానమున మాన్యు కలుగ నేరదు. 21-3-18-న తేడికిని యుద్ధానికిని ఆదివయసున మార్పులేదు. ఇప్పుడు మాకనుకూలమే కలుగుచున్నది. శత్రువులు నేడు చాల చోట్ల ప్రబలముగా తలపడియోడిరి. వారి కెచటను విజయము కలుగలేదు. నోవీగ్రీస్ మావకమైనదిగాన వారు బునెలెలు వంక సమరమును విరమింపకయ్యెను. వారి అవస్థుండనము విరమిం చు నూచనలుగలవు.

మెసీన్సుగుట్ట.

శత్రువులు ఈగుట్టను పట్టుకొంటిరుని తెలిపిరిగాని యిది ప్రువముకాలేదు. ఇచ్చట శత్రువులను ఆంగ్ల సేనలు తరిమే నని విశేషములు స్పష్టముగా వ్రాసిరి. అచట శత్రువుల శివములు ప్రోగులుబడినవి గాని శ్రోత సేన లక్షయముగ వచ్చిపడినవి. జనసంకులములగు పట్టణములపై జర్మనులు విషవాయుగోళ ములను వదలిరి. విషవాయుకతులైన స్త్రీలు మున్నగువారు బ్రిటిషు వైద్యకాలలలో నున్నారు. శత్రువుల ప్రధానసేన ఆర్రాగు మోయిసులపై నడుచుచున్నది. బ్రిటిషువారు తైర మన నిరోధించిన జర్మనులు ఆవిశ్వాసంక మరల తలపడినారు. ఈ అవస్థుండనమువలన జనరలు ఫాకుగారు నిటలిసేనలను మార్చనలసివచ్చినది గాన వారిసేన దుప్పలమైనదని జర్మనుశత్రు కలు వ్రాసినవి. ఆవిశ్వాస అవస్థుండనము విఫలము కాలేదనియు ప్రజలు తొందరపడనూడదనియు వ్రాసినవి.

బ్రిటిషువారివిజయ విశ్వాసము.

ఉత్తరప్రాంత యుద్ధమును గూర్చి ప్రజలూతురతితో నున్నారు. ఆంగ్లమిత్రసేనల ప్రతాపమునకు ప్రశంసయు మమ స్థితికి ఆకులకయు మిత్రముగా నున్నది. ఆంగ్ల సేనలను ప్లాం డర్సుకురావించి ఆవిశ్వాసవద్ద తలపడుటకు జర్మనులుప్లాండ్రును సమరమును ప్రారంభించిరిని కొందరును పరామ సేనలను దక్షిణమున నిరోధించి ఆంగ్ల సేనలను మా తము చేసి కలెకుపోవుటకే జర్మనులు దీనిని సక్రమముగా ప్రారంభించిరిని కొందరును తలచుచున్నారు. ఇదియే సరి యని తోచుచున్నది. శత్రువుల కిత్తును ఫిరంగు లపరిమితముగా నుండుటచే నిదివర కసాధ్యమైన కార్యమును వారి పుడు చేయుగలిగిరి. ఏకకాలమున రెండు రంగములందు రెండు మహా సేనలను వినియోగించిరి. దీనివలన ఆంగ్ల సేనలకు తార మధికమైనను వారు పిదదియిరని స్పష్టమైంది. ఈ రంగ మున మెసీన్సు గుట్టయను పాస్పెండెలను ముఖ్యములు. వానిని జర్మను లాక్రమింప గోచుచున్నారు. ఇంకొకట వారిం చు కంతమైన నాక్రమింప గలిగి యుండలేదు.

ప్రబలవిషమస్థితి

లోబెకు మొదలగు వెలచీకరకు శత్రువులు 17 డి. జనలనుపంపిరి. విట్సుచెట్టి మెసీన్సులయొద్ద వారికి లాభించలేదు. వ్యవస్థ మెండైనది. మెసీన్సుగారును వారి వశమైనది గాని దారులు మావశమున నున్నది. దక్షిణమున నుపయోగము ఫల త్యాగము తప్ప నితరము కానరాదు. ఆర్మెంటరీనుమీద వారు విషవాయు వధికముగ వదులుచున్నారు. ఆపట్టణమున నిలువ వీలులేదు. దానికి దిగువనా-లిననుల మధ్య శత్రువుల అవస్థుండనము ప్రమాదకరము కావచ్చును. మార్వల్లిన పట్టు కొనుట 7 మైళ్ళ పురోగమము అని విషమప్రదేశముగాన నచట 7 మైళ్ళ పురోగమన ననినను ప్రమాదకరమే గాన మరల ప్రబలముగు విషమస్థితి కలిగిడి. వారు దిగువలు స్టేషను కనతిదూరమున నున్నారు. అది మామ చాలముఖ్యమగు రైలు మొగ. శత్రువులు మామూలుబెకు స్టేషనుకు సగములొనున్నారు. ఆదిమరియొక ముఖ్యస్థానము. వారు బెమాను సమీపమునగూడ గిళాలరంగము నెప్పించిరి గాన వారికి పట్టుమున నిరోధము కలిగిన దక్షిణమున కేగదరు. తక్కిన చోట్ల వారు విషమ ప్రదేశములను న్నారు. వారి కచట నే మెట్టవైనను గూడ ప్రదేశము కలుగలేదు. మొదట వారు బెమానును పట్టుకొని గోరినది నిశ్చయము గాని దానికి నిరోధ ము కలిగినది, వారి సుకల్పము ఆంగ్ల సేనాసాళనమే గాని వేరొకటిగాదని యొక గొప్ప ఆంగ్ల సేనాధిపతి వ్రాసెను.

ఆర్మెంటరీనును వదలుట

మేము ఆర్మెంటరీనును మట్టుకొనినను మిత్రమండలిసేన వైద్యముతో నిలచెను. ఇరుప్రక్కలను మేము తలపడగ మాత శత్రులు లొంగిరిని జర్మనులు మిత్రమండలివాని ప్రశంసించిరి. జనరలు శ్రేణిగా సేన.

26-3-18 ని అనగా అవస్థుండనము ప్రారంభమై 6-వ దినమున జర్మనులు ఆంధ్రుల రాయల గండి వడిగ వచ్చుచుండిరి. సెయి లీలారెట్టి ప్లాండ్రు దుప్పలముగా నుండెను. పరామవారు మాను దిగముల వరకును రావాలను. అంతవరకును మామొక మొదలు హంగర్లు వరకును భద్రపరుప వలెనని 25 వ తేదీ రాత్రి 2 గంటల దుప్తవపులు చేరినవి. జనరలు శ్రేణి నానిగా నియమించ బడెను. తెల్లవారు సరి కతకు వైపుల నానుత్తవచెను. కార్మికదళ మొకటియు పరాతి దళ మొకటియు ఇతరులను చేరిరి. మధ్యాహ్న మునసరి ప్రయాణ నన్నద్ద మాయెను. 2 గంటలకు వారు సాగిరి. 50 మంది ఆర్మీనులు వారికి తోడు గా పువబడిరి. ఈసేన శత్రువులను తీవ్రముగా నిరోధించెను. ఈరీతిగా వారు నానుగుదియులు కాపాడిరి. అంతట సమాచార సేనలు వచ్చెను.

బర్మి

శత్రువుల యత్నములు విఫలమగుట.

తేలవీన, ఏప్రిలు 12:—అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి: బుధవార మంతయు సమద్రుతీకమున యుద్ధము జరిగెడి. తురు మ్మలును జర్మనులును మాప్రథమపంపులయందు చొచ్చుకొనిరి గారి మెట నె తరిమివేయబడిరి. అనేక స్థలములయందు మా పంక్తి ముందుకు నెట్టి కొందరు తురుమ్మలవైకులను జర్మ సేనలు లును బంధించితిమి. బోర్డు ను సరి తూర్పు గట్టున ఎల్లొకప్పుడెరవరమున తురువారము దిగమున తురుమ్మ లొనర్చిముట్టడి భగ్నమైనది. తురుమ్మ సేన అధికముగ నష్ట ములకు పొందినది. పారిపోవుచుండిన తురుమ్మ దళముల నా శిక్కిదళములు వెంట దమినది. బోర్డునకు పట్టుమున ఈ కొకటియును బోర్డున కడ్డముగ తురుమ్మల ముట్టడి గూడ తొలగగట్టుబడినది.

వాను నాక్రమించుట.

లండను, ఏప్రిలు 18 :— ఫూరంగ్రామానంతరమున తాము వాను నగరము నాక్రమించుకొంటిరుని తురుమ్మలు ప్రకటించిరి.

ఆర్మనుల వధ

లండను, ఏప్రిలు 14:—రహస్య దొరకమువారు జర్మని వారి కొక లేఖను పంపియున్నారు. క కేషియారంగమున తురు మ్మలు ముట్టడించి పిదప ఆర్మీరీయాదేశముల నందర వధించియున్నారునియు, యా కృత్యము న్యాయమనియు వైతేఖ యందు నివరింపబడియున్నది. స్త్రీలను శిశువులను నధించి, తురుమ్మలు దేశమును దోచుకొనిరి. అడ్డగాను కా ర్పు బొటాముల ప్రజల భావిస్థితినిగూర్చి, యా ప్రజలే నిష్ఠయించు కొనకలసిన దని త్రెప్టులిటోనిస్కు నిష్పంధ సంధియందు వివరింప బడియున్నది గాని యిటీకు చర్యకు బట్టి నూడ జర్మనీయులు తద్వ్యతిరేకముగ వర్తించుచున్నారని నిశ్చయమైనది. ఆర్మీనులు నిర్మా లించు విధా నమును జర్మనువారు మరల ప్రారంభించిరి తురుమ్మ లిదివ రలోనక యాక్రమించియున్న రాష్ట్రములయందలి ఆర్మీని యనలు వర్తమామున సాయమున్న యిడుమలన్నిటికిని జర్మ నిదొరకము వారే యుత్తరవాసులు. ఈ ప్రదేశముల నాక్ర మించుటకు జర్మనీయులు తురుమ్మలకు నోడ్వడియున్నారు. తక్షణమే జర్మనివారు కాకసుప్రదేశముల యందు శోధ్యము కలుగలేనికొని, తురుమ్మల దుర్గముల నణచివేయ వలెనా దొరికినవివారు పట్టుబోడ తోరుచున్నారని వైతేఖయందు వివరింపబడినది.

అప్రియా

అప్రియావారి సంధిసూచనలు

లండను, ఏప్రిలు 15:—కారలు చక్రవర్తి క్లెమెన్సో గార్లకు జరిగిన రాయబారములకు నిదిర్చుము కావలెనని కార లుకోరెను. కారలు బావమరది ప్రిన్సు క్లీవోర్డ్ను 81-8-17 వ తేదీని పయన్కేరుగారి కొక లేఖను పంపెను. పయన్కేరు గారు దానిని ప్రిన్సు అనుబంతిలో ప్రధానమంత్రికి పంపిరి. ఆ

లేఖలోని వివరము లీరీతినున్నవి:—ప్రియదగుసిక్కి కి-ఈచుహాన సమరము ప్రారంభమై మాదవ ఏనుగూడ ముగియినన్నది. వా సేనలకుముఖ్యముగా బాల్కను రాష్ట్రములందు కలిగినవిజయ మునెవరును కాదనవాలరు. పరామవారు చాల నోర్పును వైద్యమును త్యాగమునుచూపి ధ్వాపూపాత్రులైరి. ప్రాన్సుదేశ మునకు అచ్చునులొ రైసులచ్చివేయటము బెల్జియమురాజ్య మును అధినివేశనములకు మరల స్థిరపరచుటయు సెర్వియా రాజ్యమును మరల నేర్పరచివారికి అడ్డిమాటికు సమద్రము నకు మార్గముమొసంగుటయు భర్మములుగాన వానికొరకుసేను నిర్వృతి త్తల సుపయోగించెదను వారికి ఆర్థిక సదుపాయములను కలిగించుటకు పూచిపడినను. వారి కేశమున అస్తిరీయా మాంగరీసామ్రాజ్యమును చీల్చుట కెట్టి కుట్రలును కలుగకుండవారు చూడవలెను. గమ్యాసంగతి. నేని ప్పడెము మును చెప్పబాలను. ఈ సంగతులను మీరు, ఆంగ్ల పరామసేనములవారికి రహస్యముగ తెలిపి రాయబారములను జరుపుటకు వారంగీకరింతురేమా కనుగొనవలెను. ఇట్లు జరిగిన ఇరువిషయలలోను కొట్టుకొనిది జనులు నశించుట యునుగ గలరు నీ ప్రయత్నాంధ్రము కావలు."

జిన్నెనుగారి రాజీనామా

అన్నుపైర్దును, ఏప్రిలు 12:—వై రాజీనామాను చక్ర వర్తి యామోదింపెనని విషయానుండి తెలియవచ్చుచున్నది.

దక్షిణ ఆఫ్రికా

జనరలు బోథాగారి విన్నపము

వైనికులు చేరుట

కేవలపున, ఏప్రిలు 8:—వ్యక్తులు వైద్యములయందు తేరుట నేకు ప్రాచంభమయ్యెను. మధ్యాహ్నమున మామూలు కృత్యములన్నియు ఆపివేయబడెను. క్రైస్తవాలయములు, నాట కశాలలు మున్నగువానియందు ప్రార్థనలు జరుపబడెను. అన్ని స్థలములయందును జనులు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. వైద్యమున తేరు టకు గుంబంధించిన ప్రసంగమే నలుగడలగానయ్యెను. లాయ ము బార్ని బోథాగార్ల విన్నపముల కుచితరను ప్రత్యుత్తరము నొసగ గావలెను యత్నము లన్నిస్థలముల యందును జరుగు చున్నది. విల్సనుగారి ప్రసంగమున కధికమగు ప్రాముఖ్య మొసగబడుచున్నది.

కావలెనా?

(1) ఎల్లి నట్ డెయిల్ క్రాక్ మెషిన్ క్రొత్తది; చక్కగ పనిచేయు చుండునది. (2) అకవము, తెలుగు, ఇంగ్లీషు మొలగు అక్షరములు పోయు యంత్రము, దీని సామానులు (Type Casting Machine with Apparatus) అనుభవజ్ఞులకు వీటి ప్రాకృత్యము, లాభము తెలియగలదు. విశేషముల నెఱుగగోరువారు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసికొనకలయును. స్వయముగ రచ్చి యంత్రములను చూచుకొనవచ్చును. ముద్రణయంత్రము,

C/o ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, మదరాసు.

నూతనతరగతి వాచకపుస్తకములు

(నెం. 1, 5, 6, 7 లు.)

పిల్లలు, పెద్దలు, స్త్రీలు, పురుషులు, ఉపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయులు; మీకు నిజమైనజ్ఞానము సంపాదించవలె నని యుచు, ఈ పుస్తకములు తప్పక చదువును.

ప్రంథక ప్ర:—

ఎం. చాంబకేశ్వరావుగారు బి.ఏ, ఎల్.టి (1:47) అరండలు పేట, గుంటూరు.

మీ విడ్డలకు
చక్కసంబంధములగు జువ్వలు, చీన, పుండ్లు, కురు
పులు, గాయములు, తీపి, కర్మాణి, కొనుకొనుట,
కాలుట, మున్నగునవి తేవండ చూడుడు.
పెర్నియన్ అల్ఫర్ నూనెను
వాడినచో తిప్పక అది నివారణము కాగలవు.
ఒక సీసా వెల 8 అణాలు.
3 సీసా లొక్కసారి కొనువారికి వెల 1-6-0.
పెర్నియన్ అల్ఫర్ అయిల్ కంపెని,
1144 రాయపేట, చెన్నపురి.

ప్రజాభిప్రాయములు

కృష్ణామండల విద్యార్థిసభ

అయ్యో, ఈ నెల 27-28 తేదీలయందు బెజవాడ పట్టణమున కృష్ణామండల విద్యార్థిసభ కొంత ప్రాజ్ఞుల రావు పంతులుగారి యాధిపత్యమున జరిగెను. ఇదియే ప్రథమముగాన విద్యార్థులందరు వారి వారి యూశ్వముల ప్రతినిధుల బంపుటకు ప్రార్థితులు. ఆంధ్రభాషాశాస్త్రము విద్యార్థులు కూడ ప్రతినిధులుగా రావచ్చును. ప్రతినిధి యుము 0-8-0 భోజనములేకుండ 0-4-0.

బెజవాడ ఏప్రిల్ 18 రోయ్యారు అమృతరామమర్రి, కార్యదర్శి.

ఆర్యవైశ్య సాహితీ సంఘము.

అయ్యో, మాగుంటూరు పురమున ఆర్యవైశ్యమునకు లక్ష సాహితీ సంఘము నెలకొల్పబడి నెడనాభివృద్ధి నొందుచున్నది. ఈ సంఘమునకు సర్వేపల్లి జగ్గప్పారెడ్డి వారు యా 25-0-0 బిలువకేసు గ్రంథముల సేవగిరి. కాక నాడ పురవాస్తవ్యులగు శ్రీరావుబహదూరు వైదా చలయ్యగారు కుమారుని వివాహ జువోత్సవ కాలమున యా 5-0-0 ల నొసంగిరి. ఇందులకెంతయో సంతోషించుచున్నాము. వైద్యులు వారి ఉత్సాహమునకు తగినీతిని సాహాయ్యము చేయుటకు ప్రార్థితులు.

గుంటూరు. సంఘపు సభ్యులు.

భారతీ భాండా గారము.

అయ్యో, 12 తేదీని (సంవత్సరాది) కృష్ణాజిల్లా మాధవరము గ్రామమున నుమారు 600 ఆంధ్ర గ్రంథములతో మొక భాండాగారమును స్థాపించిరి. ఇందుకుగాను మొకసభజనుల బడినది. తత్సభకు, తల్లాప్రగడ నూర్యనారాయణ రావు గారు (కొవ్వూరు) అధ్యక్షత వహించిరి. గ్రామస్థులును తదితరులుగలిసి నుమారు 400 జనులు సభాభవనము నలంకరించి భాండాగారమునకు మూలధనము 500 రూ॥ వందా యైనది. ఇంకనుకొంత వసూలు కాగలదని నమ్మకమున్నది. కాబట్టి ప్రతికాధిపులును, గ్రంథకర్తలు మొదలగువారును యాయం దభిమానము వహించి తమ పత్రికలను, పుస్తకములను ఉచితముగా గాని వెలకొనిగాని, యిచ్చిమగ్రంథాలయమున ఆదరింతురని నమ్ముచున్నాను. భాషాభిమానులును శాభిమానులును యాయందు దయచేసి భవనమును గూడ జేసి మా భాండాగారమును ఆభివృద్ధి జేందునట్లు సహాయపడవలెనని ప్రార్థన.

కార్యదర్శి.

శ్రీరామ బ్రహ్మానంద పుస్తకభాండాగారము.

అయ్యో, గోదావరిజిల్లా గొల్లపూడి గ్రామమునకు సంవత్సరాది దినమున విద్యార్థులు నుపాధ్యాయులు భాషాభిమానులగు నితరప్రముఖులుగలిసి మేడపల్లి కామరావులవారి ఆధ్యక్షత క్రింద మొకసభ గాంచి శ్రీరామబ్రహ్మానంద పుస్తకభాండాగారమును నెలకొల్పిరి. సభాధ్యక్షులగు కామరావులవారు భాండాగా రావత్వకలను గూర్చి బాగుగా నుపన్యసించిరి. పిమ్మట విద్యార్థులు నుపాధ్యాయులు గ్రామస్థుల తత్సహముదయించుటకు లక్ష్యానుములిచ్చిరి. వెంటనే 2 బీరువాలు 800 పుస్తకములు భాషాభిమానులగు సభ్యులచే నొసగ బడినవి. మొదటనుండేయు స్వాస్థ్యతనిత్రువును జేచ్చించుచు తా నుపాధ్యాయత్వమును బూని బీరువకు విద్యార్థివృద్ధి సేవ యున్న చుంత్రాల గవరయ్యగారు ప్రభావభావములుగా నుండి భాండాగారమునకు తమ మేడము దొక భాగమును వదిలిరి. పిమ్మట సభ్యులు ద్రవ్యరూప నక చంచాల నొసగి భాషాభిమానమును వేయిచ్చిరి. సాయంకాలమునకుచే నభ్యక్షులు సంత్సరవ్యాసమునో సభ ముగిసెను.

గొల్లపూడి } ఏప్రిల్ 12 } భాండాగార సారాంశము.

ద్వితీయా గోదావరి మండల గ్రంథాలయసభ.

అయ్యో, గోదావరిమండల రాజకీయసభ రాజ్గోలంబా మే నెల 8 న వారమున జరుపుటకు నెక్కువయిబడినట్లు యాధిపత్యమునకు తెలిసినది. దీనితో బాటు ద్వితీయ గోదావరి మండల గ్రంథాలయసభను జరుపుటకు జేరుచేసి గ్రంథాలయములవారును తాలూకా గ్రంథాలయ సంఘములవారును

సంకల్పించి యున్నారు. అప్పటికి గన్నవరము కాజున రాధా రీకి తెలంగాణమున గలక ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు సుకరముగ వచ్చుటకు వీలుకల్గును. విద్యార్థులును యువయువ అభిమానులునుండ నగరమును విడిచియొక్క శృంగార ఆనాడులులను అచ్చటి పండిత బృందమును కన్నుల పండువ గొల్పు. విశాలశక్తి వర్ధిల్లవామోమను చూచుటకువలెన మండలములలోని వేరు వేరు ప్రదేశములనుండి వెళ్ళిండు రావలయునని కోరుచున్నాము. ఈసభకు విరావురము మైసూరు మొదలైనవాని నుంచి సానిటారుగారిని గాని విరావురపు దివారు మొక్క పాటి సుబ్బారాయుడుగారిని గాని ఆంధ్రకవి శిరోమణులగు వడ్డాది సుబ్బారాయుడుగారిని గాని ఆంధ్రభవనప్రతినిధులగా పంపిం జనుటకు రావచ్చును. గాని అధ్యక్షునిగా నెచ్చుకొనిన యెడల సభ జయప్రదముగా జరుగ గలదు. ఆయాగ్రంథాలయములవారు తమతమ యభిప్రాయములు ప్రతికాముఖమున తెలుప ప్రార్థితులు.

యాతగిరి లక్ష్మీవేంకటరమణ.

ఆంధ్రీయువకుని నిర్బంధము.

అయ్యో, తమ యాంధ్రీయతాయందు శ్రీముత ఎం. వి. ఎస్. శర్మగారు ప్రయోచించిన కీర్తిక గాంచివాడను. దర్శి చెంచయ్యగారు తమ యాభిమానిద్యయగు న్యవసాయశాస్త్రమున భృగించుటకు అంతకాజే మరుగుటయు, తిరిగి తన మాతృ దేశమునకు వానిభావము ఆచరింపించుచుటకు దలపెట్టుటయు, నీ రెండుకావనములును ప్రభుత్వమువారి యాగ్రహమునకు బాత్రయియునని, కటకట! ఎంతటినివర్తు భారతీయులకు సంభవించె. ఆంధ్రీకీర్తియును సంభవించుచున్న నిర్బంధావాసముల నొక్కొంత యాంధ్రీనాయకులు గమనించవలసియున్నది. గమనించుటయే గాక చాటిని తొలగించ యత్నించుటకు ప్రావలెను. పూర్వముగాని ప్రభుత్వమువారికి తెను వెంట తెలిపినా దలములముగా తమ యున్నట్టి దృష్టముగ తెలియజేయవలెను. ఇందులకు కాననసభలయందును మన నాయకులు ఆందోళన జేయవలెను. ఆంధ్రీనుండలనుండలి ప్రతి స్వరాజ్యసమితియు, ప్రతి గ్రంథభాండాగారమును, ప్రతి గ్రామసంఘమును, ఏకాభిముఖై తి గ్రామములనొసర్చి ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయవలెను. ఆంధ్రీసభలయందు, మండలసభలందు, చర్చించవలెను. చువర్చి గాంధీయజీవము పూనినసత్యాగ్రహప్రభు పూనవలెను. అప్పుడుగాని మన సాంప్రదాయములు, ఆచారవ్యవహారములు స్థిరపడవు కావున మహోత్సవము లారా! మనదేశమునకు నూతనముగవచ్చిన యా శిక్షణములు మనకీక్తిలిది ప్రయత్నముచేసి చొలగునట్లు జేయవలెననిగాని, యీరక మూకీభావమునవచ్చింది మీ ప్రాచీన గౌరవప్రతిష్ఠలును, బలాతీతములును తలంచవలెను భావ్యముగాను.

జెడచెలుసాగు. కొన వేంకటరాయశర్మ.

రామకుమారు పాఠశాల - దానినినిగతులు

అయ్యో, కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకాలో చేరిన రామకుమారు గ్రామముందలి బోర్డు మెలిమెంటరీ పాఠశాల, తాలూకాయందు గల వెక్కపాఠశాలలకంటె సభిసద్వార్థులకు గలిగియున్న దయ్యను, స్థిరమైనగాని తేక స్వంతభవనము గాని లేని తమచు పజులములకు మార్పులేని వచ్చుచుండెను. ఆందుచేత విద్యార్థులు పనుచున్న కష్టములను జూచి మా గ్రామసంఘము వారు పాఠశాలకు కావలసిన స్థలముకంటె సభిముగ సంపాదించి, చుదాల మూలమున భవనము ప్రాగుజేసి పాఠశాలా భవనముని నిర్మింప సమకట్టి, కొంతసేరకు పని పూర్తిజేసిరి. ఇంతలో గ్రామములో వైకల్యము చెడినది. అంత యెల్లుజరుగుచున్న పని యట్లే యాగిపోయినది. ఇప్పటికప్పుడే గ్రామస్థులు రమారు 500 రూప్యములు న్యవస చియుండిరి. ఇంకను చుదాలలపై వసూలుకావలసిని సొమ్ము గలదు కాక, వికల్యముచెడినట్లే, యీ సంవత్సరము పంటలు కూడ బాగుగ లేవు. భాగ్యపు ధు యిప్పటికే అంతరించు పెరిగినది. ఇంకను తెనుగ నున్నది. దైతురెట్ట స్థితిలో నికపాఠశాలకు ధన సాహాయ్యము నేమాత్రమును చేయజాలదు. వర్ష కాలము వచ్చిన పనిచేయుటకు వీలుపడదు. ఇదివరకు చేసినపని యెంతయు వ్యర్థమగును. మా గ్రామస్థులు బోర్డు వారిభవనమును స్వాధీనపరచుకొని పని పూర్తిజేసి భవనమును సంపాదించి పూర్వముగ నప్పుడెప్పుడు నిర్మింపబడును. అందుచేత బోర్డువారు కొంత వరకు నిర్మింపబడిన భవనమును స్వాధీనము జేసికొని పని పూర్తిజేసి గ్రామములోని కష్ట భిన్నభిజ్ఞులకు ప్రార్థితులు.

చెంగల్వల సత్యనారాయణమూర్తి.

నూతన పంచాయతీలు

అయ్యో, ఇంకవరలో నూతన పంచాయతీలు వారివారి ఇష్టానుసారముగ ఇండ్ల పట్టుల రేట్లు విధించు కొనవలెనని పూరాచేట్లు భరించ నలసినదని జిల్లాబోర్డు ప్రెజిడెంటుగారు ఆదేశము సాదించిన యన్వయమున కొందరుపంచాయతీలు మొదలుపెట్టి అసంతోషి కలిగెను. ఈవిషయమై గతప్రతికలలో వివరించి యుంటిని. ఈవిషయమున పంచాయతీలకు గవర్నమెంటు ఆదేశ ప్రకారము గల ఆధికారమును నిశ్చయించు జిల్లాబోర్డు ప్రెజిడెంటు గారికి ప్రాసినంతలో పూర్వపు ఆదేశము మార్చినారు. ఇపు పంచాయతీలు వారి ఇష్టానుసారముగ ఇండ్లపట్టు రేట్లు సగముగాని అంతవరకుకూడ, తేక ఎక్కువ వంతురేట్లుగాని వేసుకొనుటకు సంపూర్ణాధికార మివ్వబడినదికాని సగముకంటె తక్కువరేట్లు వేసికొనిన లాభములేదని యు నాయకః స్వల్పమై తములు వసూలుపరచిన లాభము లేదనియు నా యభిప్రాయము.

మరియు ఈ నూతన ఆదేశములో జిల్లాబోర్డువారిచేడి సహాయము పూరాచేట్లు వేసుకొనవారితే యివ్వబడుననియు తదితరుల కివ్వబడదనియు వివరించుచున్నాను ఈసందర్భము గూడ పంచాయతీలు విచారింపి తీర్మానించుకొనవలసియుండును. గవర్నమెంటు ఆదేశ ప్రకారం పంచాయతీలు వసూలు పరచుకొను ఇండ్ల పట్టు మొత్తములో నాల్గవ వంతు మొత్తము చాలాకా బోర్డువారు యాత్రువృత్త తప్పుదని యు బాహించి యున్నాడు. కాని నీసహాయము మూత్రము పోనీయు వేసుకొను పట్టులు పంచాయతీలకు ఉపయోగ పడుచు గలక గ్రామాభివృద్ధి గోరువారందరు వారికి వీలగు సంతకము చూపు రేట్లును విధించుకొనుటయే ఉచితము. భరించలేనివోట్లు అసంతోషి కలుగజేయుట కంటె ప్రస్తుతము తక్కువ రేట్లెవ్వరుడుట యుక్తము. కాబట్టి పంచాయతీలు బాగుగ యోచించి ముందు కాన్క్రీటుము జరుపు కొనవలయును. ఏ విధమునైనను పంచాయతీలు జనులకు ఉత్సాహము కలుగజేసి ప్రజాసత్వము వృద్ధిచేసికొనినందు ముందు స్వరాజ్య ప్రభుత్వమునకు నీపంచాయతీలు సహకార్యులైనవై. ప్రజా ప్రతినిధుల నెచ్చుకొను స్వాతంత్ర్యమునకు పంచాయతీలు ప్రాతిపదికములుగాని వీటిని అన్నివిధముల ప్రజానుమోదముగ చేసి పృథ్వి కొంగిండుట దేశభక్తులకు విధివృత్తము.

వే. వెం. నుబ్బిరావు.

కృష్ణాజిల్లా సంఘ కార్యదర్శి.

వైద్యులకు విజ్ఞప్తి

అయ్యో, నవర ఆఖిల భారతాయుర్వేద వైద్య మహాసమ్మేళనము వస్తుప్రదర్శనమును విరివ జేసినుండి మే నెల నెలకట్టి జేదినరకురు లాహోరునగరమున జరుగగలదు. ఈ మహా సమ్మేళనమునకు దక్షిణభారతమున అయ్యుర్వేదమునకు పునరుద్ధారకులును, ఆఖిల భారతాయుర్వేద విద్యాపీఠమునకు అధ్యక్షులును, ఆంధ్రాయుర్వేద మండలధ్యక్షులును, ఇన్నతర ఆయుర్వేద కళాశాలాధ్యక్షులును, అభివ చరక ఋషియునందగు, శ్రీమాత ఆయుర్వేద మార్గాండ, భిష జ్యణి, వైద్యురత్న మండిర, డి. గోపాలాచార్యులు, ఏ. వి. యస్ గారు అధ్యక్షులుగ నెచ్చుకొనబడిరి. శ్రీ ఆచార్యుల వారు ఆంధ్రులును, ఆంధ్రచండలూ యుర్వేద వైద్యసమ్మేళనాధ్యక్షులు వైయున్నారు గాన ఆంధ్రమండలమున గల వైద్యులందరును అధ్యక్షులకు ఆచార్యులవారితో, లాహోరునగరము నకు వెళ్లుట ఆంధ్రమండలముల వైద్యుల విధియైయున్నది. ముందు ఆంధ్రరాష్ట్రమునందలి ఆయాజిల్లాల కార్యదర్శులును, ఆంధ్రవైద్యమండలి స్థాయిసంఘసభ్యులును, ఉపసభాపరులును, తప్పక లాహోరునగరమునకు విచ్చేయు నవసరమని కోరుచున్నాడను. శ్రీ ఆచార్యులవారు, డాక్టరు ఎమ్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు. డి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. యం. డాక్టరు ఎ. లక్ష్మీనతి బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. యం. మొదలగు వారితో 29న తేదీని కలకత్తాలోయై రైలులో దయచేసవచ్చున గాన ఆయా రైలుప్రేషకలలో శ్రీ ఆచార్యులవారు నమ్మవచ్చు. శ్రీ భిష్యులకి పూజచేయు ప్రార్థించెదను. లాహోరుకు దయచేయు వైద్యులకు 17న తేదీ లోదల వాడబడినది, లాహోరు నగరమున తగు వసతులు యేర్పాటు చేయబడును. ఆయా జిల్లాల మండలి వైద్య సంఘములవారు ప్రతినిధుల నెచ్చుకొని, వారి బాధితాలను బంపజేరెదను. లాహోరుకు రానుబోను మూడవ రికగతిరైలువార్డు రు 60 లగును మొత్తము నూరురూపాయి లున్న మొదల కాశీ, గయ, హరిద్వారము, డిల్లీ, మొదలగు తీర్మానాత్రాఫలముకూడ గలగును. సహాయము చాలామందిది. ఆంధ్రులకు శ్రీ ఆచార్యుల వారిని ఈ ఆఖిల భారత మహాసభాధ్యక్షులుగా నెచ్చుకొనుటవలన ఆంధ్రభీతిమునకును ఆంధ్రవైద్యులకును గలగు గౌరవము సర్వజనవిదితము. ఆయుర్వేద యూవాని వైద్యసోదరులందరును ఈసభకు దయచేసి సభా విషయములన్నియు ఆంధ్రదేశమును ప్రసరింప చేయుదురు గాక. వ్యాసములకు ప్రవర్తన జైవధారులును లాహోరుకు పంపగచ్చును. నిబంధనలు మామూలుగా నుండును. విశేషములు తెలియగోరువారు నా సేవ ప్రాసినవివరము తెలుపుచున్నాడను.

నోరి రామశాస్త్రి కార్యదర్శి

బెజవాడ ఏప్రిల్ 10 ఆంధ్రాయుర్వేద మండలి

గ్రంథ భాండారములు.

అయ్యో, ఇప్పుడిప్పుడొక్కొక్క ముసలైతెడల బుస్తకనిలయ స్థాపన మావశ్యకమును విజ్ఞానభాస్కరతేజః పుంజము వ్యాపించుచుండెను. అజ్ఞానసంతాపము మంతరింపఁ గలదనుట నిస్సంశయము. నేడు నామదికిఁ దోచిన యాతలఁపు విశదీకరింపబడు నుత్సాహించితి. “ఆతలఁపేమియో? ఆలింపుడు. మన భాండారములలో నాంధ్రాంగ్లగ్రంథములు గలవుగాదా! ఆగ్రంథములలో నన్నియఁ జూచిన వారరుదు. బాణేపండితమండితంబై సకలవి సంతలంబై నిరంతర ప్రతిభా ధురంధర బంధురంబై యొప్పు రాజుచహేంద్ర వరమున నలరాధ భాండారము లన్నియు నరసితి. అందలి పాఠక నామావళిసంపుట మాఁగను నూటికి యిద్దలు లేక ముప్పురు ప్రబంధములఁ బురాణముల, గాథ్యములఁ జదివినవారుదు రనియు, వ్యాకరణగ్రంథము లవలొకించిన వాఁక్కరనియు హాస్యగ్రంథములఁ జూచిన వారనేకులనియు నాటకములఁ జదివిన వారసంఖ్యాకులనియు బోధపడును. చూడుడు అట్టి పట్టణములలోనే సుత్రముగఁ జదువవచ్చు నీతియంద నితర గ్రామములం దిట్లుండునని నుడువ నేల? నాయుద్దేశ మేమన! ఏదోగ్రామముల నెన్నెన్ని గ్రంథాలయములు గలవో యాగ్రామముల నన్నెన్ని గ్రంథాలయములలో నాంధ్రము సం ద్రప్రతిమాన ప్రజ్ఞగల యొక పండితుని, మఱియు నాంగ్ల య భాషావిధు నొక్కని గీర్వాణపండితం మహ్య నింకొక్కని నియమించి, వీలగు సమయముల సెక్కింక గ్రంథముఁ బరిశీలించి సమీక్షయుగా విపులౌపవ్యాస మిప్పించుచుండుటయు నందలి ముఖ్యాంశముల శోక పుస్తకరూపమున ముద్రింపించి లోకులకు నుచితముగాఁ గాని చాకగాని యిచ్చుటయు గావించిన నెక్కుడు జ్ఞానలాభ మబ్బునని నేను సకారణము గాఁ దెలుపఁగలను. అట్లు పండితు లాయాగ్రంథములఁ జదివి వాని యందలి యంశముల నుపన్యాసమిచ్చిన లోకుల కెంత యా నుపకృతియే గాక నూతన జీవనోపాధులు గనుగొందుము గదా! అందువలన విజ్ఞానము ద్విగుణంబగునగదా; అట్టివారు సార్వ కా ల కాం ద్ర మా త్రా పా సకు లగు రు రు మళలపు లొక్కకాలమున జనించిరా? లవుడు జనించిన వెనుక క తుకుండు వాల్మీకియన్నీ చే జనితుడయ్యెనా? రామునిచే దిగ్విజయాధి మంపఁబడిన హనుమ గుళలవులు బబ్బుకొనిరా? శత్రువును నిచే లవుడు నివాతుడయ్యెనా? రాజరాజనరేంద్రు నికొడుకు సారంగధరుడు బ్రహ్మచారియ? చిత్రాంగి నతనికి వివాహము నేయడలంచి చిత్రాంగిరూపము గను గొన్నపిమ్మట రాజనరేంద్రుడు వివాహమాడెనా? అది కని వాల్మీకియేనా? వాల్మీకికిఁ బూర్వము గవులు లేరా? స్తోకములు లేనా? ఈ మొదలగుసంతయము లనేకులకుఁ గలవు. సోదరులారా! నేనడివినట్లు నాతలంపు చొప్పున మీ రాచరించిరేని యిట్టి సందియము లుండనేరవు. అదియుం గాక భాషావైత్ర ప్రాయుటకెంతయుఁ దోడ్పడును. ఆయా గ్రంథకర్తలయొక్క చరిత్ర ములభోపాచున న నాంధ్రులు గ్రహించురు. ఇంక నెన్నియో లాభములుగలవు. వానినన్నిటి నిండుఁ బ్రచురించుడని అంధప్రతికాధిపతిగాని నేడిన వినుపుజెందుదురు. కాన విరమింపవలసినచ్చెను. విరమింకొక్కటి తెలిసెదను. ఎద్దియన “తోడుకొని, తోడ్కొని” అనునధ మిచ్చుపదమునకు బదులు తోడికొని యని ప్రయోగింపనర్హమ ఇత్యాది సంశయ నిచారకంబగు నుపాయము గ్రంథములఁబరిశీలించుచు నాయాగ్రంథముల విమర్శించి యుపన్యాసించుటయే యగును. ఏమన ఒక గ్రంథము సమీక్షయుగా నావశ్యమిందిన వో గ్రంథకర్త లేనామ, తద్ద్రావిమర్శించుట అత్యాతేత్యాది కవి సంబంధ విషయము, గ్రంథోద్దేశము, తత్కాల రాజకీయ ప్రవృత్తులు నప్పటి భాషాస్థితి, మఱియునందలి దోషాదోషములు, విచిత్రప్రయోగములు నూతననూర్పులు మున్నగునవి తెలియును. నేను నేల, సకలవిధముల లాభదానకమగును. అట్లు నేయట తెన్నువనవారుదురేని యావైత్రామాలము నఁ బ్రకటించుడు. అట్లు గానేరదురేని 2 వ యుద్దేశము ప్రతికాముఖమున నె్వరేని పుస్తకముల విమర్శించి వ్యాసములువ్రాయట సమంజసము. దోషములేగాక ధూమణములు గూడ మౌపలయు. నెట్లన రామాభ్యుదయము విమర్శించిరని కనుడు. దానివైన్యాసము వ్రాయనవచ్చును రామాభ్యుదయము అనుశీలక క్రింద తత్కర్తృత్వోద్దోషాదోష తెన్నిభిల శ్రోతబోధితము ప్రచురించుట తెన్నునా? ఈ యభిప్రాయము మన్నించవారుండునగాక.

సాలూరు. బాలకవి కాశీభట్టకృష్ణ గాయశాస్త్రి.

సందేహ నివారణ.

అయ్యో, “విద్యావిలయ పరీక్షలు, విజయనగరము” అను శీర్షిక క్రింద ను|| రా|| శ్రీ|| మైసంపాటి హనుమంతరావుగారు నెల్లూరినుండి యాచుభ్యు తమ పత్రికలో వ్రాసిన జాబును చూచితిని. ఆ వెంటనే నానికి నాటి విషయమైన ప్రకటనపత్రములు (అచ్చువి) కొన్ని పంపి తమప్రాంతమందు వాటియందలి యంశములను ప్రకటింప వానిని నేకుకొంటిని. శ్రీహనుమంతరావుగారి విషయమున జూపిన యుత్సాహము మాకు ప్రోత్సాహకరమై కుభసూచకమగుచున్నది. వారికి కలిగిన సందేహములను కొన్నిటిని నివారింప నిందు యత్నింతును. ఈ రెండు పరీక్షలలో (పవేళి ప్రవీణ) మొదటిది నూర్కొలువైనట్లుకా నువరకు కలిగేంత జ్ఞానము కలవారికై యేర్పడినది గాని వారట్టి పరీక్ష లేనియు పాస్యైయుండ నక్కరలేదు. ఈ పరీక్షలో తేరినగాని ప్రవీణ పరీక్షకు రానుడదను నియమములేదు. ఎవ్వ రేపరీక్షకు తగుదురునుకొనిన వారా పరీక్షకు దరఖాస్తు చేయవచ్చును. ప్రవీణ పరీక్షలో మద్రాసు యూనివర్సిటీ యింటు మిడియేటు పరీక్షా భాగములు ప్రత్యామ్నాయములుగా నంగీకరింపబడును. ఆయా భాగములందు పరీక్ష నీయగోరువారు వాటిని కాశీలోలో చదివి యుండవలయునను నియమమున లేదు. చదివి యుం డి న యె డ ల వారి కే లాభము; పరీక్ష ను గురుగును. దరఖాస్తులు జూక నెలాఖరులోగా చేరవలెను. (కార్యదర్శిగారికి) దరఖాస్తులుచూచి పరీక్షాస్థానము లేర్పరపబడును. ప్రస్తుతము హైదరాబాద్ కాశీలో గల యాంధ్రపట్టణములందు ముఖ్యముగా పరీక్షాస్థానము లేర్పరపబడును. ఈపరీక్షలలో జయ మొందినవారి కెట్టిలాభములు కలుగుననప్రశ్న వచ్చినదిగాని దేశీయవిద్యకై రచ్చకెక్కి ఖంటా పథముగా తీరప్రసంగములు చేయుచున్న యాంధ్రీయువకుల యుత్సాహమునకు తగిన గమ్యస్థానము కలుగుటయే యందుకు ప్రతిఫలము. విలాసార్థము గ్రంథాలయములయందు ప్రస్తుత మాంధ్రీదేశమందు జరుగుచున్న గ్రంథాలయకనమును లోలో పకార కరముగను, జ్ఞానప్రచారకముగను మార్పుల యనునది దీనివలన కలుగగల రెండవప్రతిఫలము. తగినంత ప్రోత్సాహము లేక, సంస్కృతివిద్యకు కల గౌరవమునైనను సంపాదించనేరక, ప్రస్తుతము సంస్కృతివిద్య కంగమైయున్న యాంధ్రీవిద్యకింగ్లీషు నందువలెనే యుత్తమవిద్యాబోధకములగు మ్యాములును, పరీక్షలును యేర్పరచి నిష్కటమై, విజయగ క్రేమోదాయకమై, ప్రభువులకును సమాదరణీయమైన దేశీయవిద్యను ప్రచారములోనికి తెచ్చి సామాన్యజనులకు నులభసాధ్యముగ చేయగల్గుట దీని వల్ల కలుగు మూడవ ప్రతిఫలము. ప్రవేశపరీక్షయందు ఆంధ్రసాహిత్యమును, గణితమును ముఖ్యముగా చదువవలసిన భాగములు. వీటికితోడు అభిమానభాగముగా (చరిత్రము) ఇతిహాసము, కాత్రుమోచదువలయును. ప్రవీణపరీక్షయనునది బిరుద పరీక్ష, ద్రిటిషు యూనివర్సిటీలలో అందరుగ్రాడ్యుయేటు పరీక్షనంటిది. దీనిలో సాహిత్యమందో, ఇతిహాసమందో, కాత్రుయందో, ఏదోయొకగాని యందు ప్రావీణ్యము చూపవలసియుండును. దీనివిద్యి యేర్పకు బిరుదు “సాహిత్యప్రవీణ”, “ఇతిహాసప్రవీణ”, “కాత్రుప్రవీణ” అని యుండును గాని యిట్లు ప్రవీణతమాపగోను ప్రతివారును విధిగా (Compulsory) నాంధ్రసంస్కర చరమమునందును, నాంధ్రసాహిత్య చరిత్రాపితమనందును కాశీలముచూపవలసి యుండును. పరీక్షలను గూర్చినవి శేషాంశములు మరికొన్ని కొలది కాలములోనే ప్రచురింపబడును. గడచిన యింటు మిడియేటు పరీక్షకు దాఖలయిన విద్యార్థులు రాబోవు నెప్టంబరులో నీ ప్రవీణపరీక్షకునుకుళువుగానిర్దేశపరచుచును. ఇకవైద్యసంస్కరములలో నీ ప్రయత్నము ఆంధ్రవిద్యాభిమానుల యాదరముకలనను, ఆంధ్రయువకుల యుత్సాహములను వలనను ఆంధ్రదేశీయ విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠాపకమై బీదలగు నాంధ్రులకు జ్ఞానప్రదాయకమగుటయేగాక, పరిపాలకులకు ప్రస్తుతము దేశభాషా మూలకముగ విద్యగరవుటకు కనబడుచున్న ప్రతిబంధకములు నిజముగా నసాధ్యములు కావనుటకుబలమైన సాక్ష్యము కలదని యిందు పనిచేయుచున్న వారికి నన్యుకము కలదు. మరియొకమాట: ఇంటుమిడియేటు పరీక్షకు దాఖలై విఫలమనోరథులై బీదలగుచేత తిరిగి కళాకాలంలోచేరి ధనము వెచ్చించి చదువుకొనుట కుపాధులులేక నైవేటుగా చదువుటకు ప్రయత్నించి పరీక్షలలో తేరిపోవుచున్న యాంధ్రయువకుల రెండవోకలరు. అట్టివారి కీప్రవీణపరీక్ష పరమకరణ్యము. దీని కేర్పడు క్లాసులలో చేరువారు విద్యావిలయమునకు చెల్లించవలసిన జీతము నెలకు ఒకరూపాయకు మించి యుండదు. ఇంటు మిడియేటు పరీక్షకు కావలసిన పత్రముభాగములలో తేటగా తెలిసేట్లు తెలుగున విద్యాబోధనజరుగును. అప్పటిప్పటి పరీక్ష కుపచరించు విషయములనుగూర్చి పండితులగు వారంగ్లమునగూడ నుపన్యాసించురు. ఆంధ్రయందును ఇట్టి ప్రయత్నము వలన మంచిప్రవీణతలుగును. అభినవప్రపంచనాగరికతకు సం

బంధించిన విషయములను గూర్చి వ్రాయును ప్రసంగించును తగినన్నియవకాశములు విద్యార్థుల కేర్పరపబడును. దీనివలన బూటకముకాని దేశీయవిద్య చక్కగా నలవడును. కాన నీ “ప్రవీణ” క్లాసులలో నాంధ్రయువకులు చేరగలుగు నవకాశము కలిగినప్పుడు పోగొట్టుకొనకుండురుగాక!

విజయనగరం } బుర్రా శేషగిరి రావు, ఎ. ఏ. ఏప్రిల్ 9.

చీరాలలో ప్లేగు - ప్రజల దురవస్థ.

అయ్యో! ఇప్పటికి ఈ గ్రామమును ప్లేగు వ్యాపించి దాదాపు ఒకనెలయైనను ఇంకవరకు నేమాత్రము తగ్గుదల లేకపోగా నానాటికి హెచ్చి ప్రజలలో నెక్కువసంఖ్యోభయముగలచున్నది. నిత్యము ఇద్దరు ముగ్గురు చనిపోవుచునే యున్నారు. ఈరోజువరకు పట్టణములో తూర్పుభాగములోని వారు చాలమంది యిండ్లువదలఁయొండి. పడమటి క్రేజిలో ఏ పదిమంది యిండ్లలో నున్నాకోగాని తక్కినవారందరును ఇదివరకే యిండ్లువదలిసారు. నిన్నటిరోజున గ్రామమధ్యములో నిరువుర కీవ్యాధి తగిలినందున గ్రామములో నెక్కువ అడవుడికలిగినది. ఈదినము ఒంగోలునుండి సబుక లెక్కరుగారు ఇక్కడికి వచ్చిచూచి నాలుగువీధులలోని ప్రజలు తమతమ యిండ్లువదలి యూర వెలుపల పాకలు వేసికొని నివాసము చేయవలసినదనియు మరే గ్రామములకు పోనూడదనియు నుత్తర్వు చేసినారు. మట్టుప్రక్కల గ్రామముల కెవ్వరును పోకుండునట్లు గ అధికారులు జారులు కాపుచేయుచుటచే ప్రజలలో ననేకమంది భాషాటముగా రాజమాన్యములగుండ పోవుటకు వెరచి మంచములు కంచములు నెత్తివైచుకొని తోటల గుండను దొడ్లగుండను మెల్ల మెల్లగా జారుచున్నారు. అబ్బబ్బా! నిన్న నేడు యిండ్లువదలి గ్రామాంతరములకు నెళ్లుచున్న ప్రజల యవస్థ వర్ణనాతీతము. ఊలో జనసమర్థము లేక యిండ్లు తాళములు చేయబడియున్నను చచ్చిపడు యెలుకల సంఖ్య యెక్కువ యగుచున్నది. చీరాల ప్రజలు తమ తమ సరకులు సాగుగులతో పేరాల చేరుటచే ఆ యూర బహు జన సమర్థమై కిట కిట లాడుచున్నది. ఒక్కొక్క చిన్న యింటిలో ఎన్నియో పెద్ద సంసారములు ఇమిడియున్నవి. పేరాలలోను ఈ చుప్పు వహామోదేవి యూనియన్ ఛైర్మన్ రావుల గుబ్బాచావుగారి యింట మూషికావతారముతో ప్రత్యక్షమై కొద్దిసాటియకాంతికలిగించినది. ఆ యింటిని ఖాళీచేసినారు ఆచుట్టుప్రక్కల నాలుగు యిండ్లును కానిటరీ ఇంక స్పెక్టరు గారు కుభ్రము చేయించినారు. ఇరువురు యానారుల యెడ మారెమ్మ స్వస్థురూపముతో ప్రకాశించినది. వారు నిలబడియున్నారు. ఈ విషయములలో కొందరు బుద్ధిమంతులు తమ పూర్వజైరములను సాధించుటకై సామాన్యమగు జ్వరము తగిలినవారికిని ప్లేగుతగిలినట్లు అధికారులకు చెప్పి మెడికల్ ఉద్యోగిగ్గులకు ఎవ్వరూ క్రమము కలిగించుచున్నారు. పాపము ఒక బ్రాహ్మణ వింతతువునకు కొద్ది పాటి జ్వరమురాగా ప్లేగు తగిలియున్న చూచారము చెప్పి ఆమెను ప్లేగుపాకల కిడ్చించి తన నిగోళమును తీర్చుకొని బొక్కపుణ్య జనుకు తనకొకటిది చూచెనుగాం దాట్లగు గారు రెండుమాడు దినములు పరీక్షించియు ప్లేగు కాదనుటచే అచ్యుతాత్మున కాకాధంగము కలిగినది. చీరాలనుండి పేరాలకు చేరిన యొక వైద్యశ్రీకి రాత్రి జ్వరము తగులుటచే నామెను తిరుగ చీరాలకు పంపివేసినది. సర్కారు ఉద్యోగిగ్గులు ఈ సంగతి తెలిసికొని అందువిషయమై తగినచివరణ చేయుచున్నారు. ఒకవీధిలోని యిండ్లన్నియు కడిగించుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పేరాలలోని ఏకీణము సం దెల్లుంగతో అని ప్రజలు కలవరపడుచున్నారు. జాండ్లపేటలో వారముదినములనుండి జ్వరముతో బాధనొందుచుండెను సొకరు యదినము మరణించుటచే అక్కడను ప్లేగు వ్యాపించినదని యనుమాన పడుచున్నారు. బొప్పలలోను ప్లేగుపాకలనువేయించి నీధముగా నున్నారు. అక్కడక్కడ ఎలుకలు చచ్చిపడినవట.

ప్లేగువలన ప్రజలు ఇంతటి దురవస్థలకు పాలగుచుండగా కనికర మానంతయులేని కళింక దొక్కడు చీరాలవారిని పేరాలకుఁబండ్ నిర్బంధించియు నింకననేక విధములుగను ద్రవ్యముల గడించి జేబులు నింపుకొనుచున్నాడు. ఇప్పటికి చీరాలలో ఈవ్యాధిచే నాతులైననారు 25,000. పేరాలలో తగిలినది 2. జాండ్లపేటలో ఈవ్యాధిచే చచ్చినట్లు అనుమానింపబడినవారు 1. చీరాల పురలెక్చర్ తన సహజసౌందర్యముతో పేరాలలో ప్రకాశించుచు తన చంచలస్వభావమును స్థిరపరచుకొనినది.

ధగవంతుడు శ్రీధు కాలములో చీరాల పేరాల కష్టముల తొలగించి వారిని తిరిగి స్వస్థస్థానములకు జేయునగాక.

చీరాల } రావుల సీతా రామయ్య ఏప్రిల్ 18

